

Utkast til forskrift til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften)

Fastsatt ... med hjemmel i merverdiavgiftsloven §§ 1-3, 2-1, 2-3, 2-4, 3-11, 3-12, 3-13, 4-2, 4-3, 4-4, 4-7, 5-2, 5-4, 5-5, 6-2, 6-3, 6-5, 6-6, 6-7, 6-8, 6-9, 6-13, 6-20, 6-25, 6-27, 6-28, 6-30, 6-31, 6-32, 6-33, 6-34, 7-4, 7-6, 7-8, 8-2, 8-3, 8-6, 9-1, 9-3, 9-5, 9-7, 9-9, 10-1, 10-2, 10-3, 10-4, 10-5, 10-6, 11-6, 12-2, 14-1, 15-3, 15-4, 15-7, 15-14, 22-1

Kapittel 1 Forskriftens virkeområde. Definisjoner

§ 1 – 1 Saklig virkeområde

Forskriften inneholder bestemmelser til utfylling og gjennomføring mv. av lov 19. juni 2009 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven).

§ 1 – 3 Definisjoner

§ 1-3-1 Personkjøretøy

(1) Med personkjøretøy menes

- a) motorvogn registrert som personbil
- b) motorvogn registrert som varebil klasse 1
- c) motorvogn registrert som moped, motorsykkel eller beltemotorsykkel og som ikke hovedsakelig er innrettet for varetransport
- d) beltebil registrert for mer enn to personer, føreren medregnet
- e) campingbil
- f) registrert campingtilhenger
- g) motorvogn registrert som buss under seks meter med inntil 17 seteplasser
- h) kjøretøy som ikke benytter motor til framdrift og som hovedsakelig er innrettet for persontransport

(2) Et avgiftssubjekt kan til enhver tid eie én beltemotorsykkel uten at denne anses som personkjøretøy. Ny beltemotorsykkel kan tidligst anskaffes hvert annet år, med mindre den blir kondemnert.

(3) Med registrering menes i denne paragrafen registrering i det sentrale motorvognregisteret.

§ 1-3-2 Kunstverk

(1) Med kunstverk menes

- a) malerier, tegninger mv. som er omfattet av tolltariffens posisjon 97.01
- b) originale stikk, avtrykk mv. som er omfattet av tolltariffens posisjon 97.02
- c) originale skulpturer mv. som er omfattet av tolltariffens posisjon 97.03
- d) håndvevde tapiserier mv. som er omfattet av tolltariffens posisjon 58.05
- e) kunstneriske fotografier

(2) Ved vurderingen av om et fotografi skal anses som kunstnerisk skal det blant annet legges vekt på om fotografiet har interesse for en videre krets av personer, om det er ment for offentlig visning i gallerier e.l. og prisen. I tillegg må fotografiet være

- a) tatt av kunstneren
- b) framkalt under kunstnerens faglige instruksjonsmyndighet

- c) signert og nummerert i et antall begrenset oppad til 30
 - d) opphavsrettslig beskyttet etter åndsverkloven § 1 annet ledd nr. 6
- Bilder fra ordinær fotografvirksomhet anses ikke som kunstneriske fotografier.

§ 1-3-3 *Samleobjekter*

Med samleobjekter menes samlinger og samlergjenstander som er omfattet av tolltariffens posisjon 97.05.

§ 1-3-4 *Antikviteter*

Med antikviteter menes varer som er omfattet av tolltariffens posisjon 97.06.

§ 1-3-5 *Brukte varer*

Med brukte varer menes varer som kan brukes om igjen som de er eller etter reparasjon, og som ikke er kunstverk, samleobjekter eller antikviteter.

§ 1-3-6 *Bagatellmessig verdi*

Med bagatellmessig verdi menes 100 kroner eller mindre.

§ 1-3-7 *Fartøy og luftfartøy i utenriks fart*

Med fartøy og luftfartøy i utenriks fart menes fartøy og luftfartøy som regelmessig går mellom havner utenfor merverdiavgiftsområdet eller mellom slike havner og havner i merverdiavgiftsområdet.

Kapittel 2 Registreringsplikt og -rett

§ 2 – 1 *Registreringsplikt*

§ 2-1-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for avgiftssubjekter som ikke har forretningssted eller hjemsted i merverdiavgiftsområdet

(1) Salgsdokument for omsetning av varer og tjenester i merverdiavgiftsområdet skal sendes gjennom representanten.

(2) Avgiftssubjektet og representanten skal oppbevare et eksemplar av salgsdokumentet. Begge er ansvarlige for at bokføringsplikten etter bokføringsloven overholdes.

(3) Skattekontoret kan i særlige tilfeller fravike kravet i første ledd.

§ 2 – 3 *Frivillig registrering*

§ 2-3-1 Utleiere av bygg eller anlegg

(1) Den frivillige registreringen omfatter de utleide arealer hvor brukeren ville hatt rett til fradrag for inngående merverdiavgift eller til kompensasjon for merverdiavgift etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. dersom brukeren hadde eid bygget eller anlegget.

(2) Det må foreligge en ubrutt kjede av frivillig registrerte mellom utleieren og den som bruker arealene i registrert virksomhet.

§ 2-3-2 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for utleiere av bygg eller anlegg

(1) Utleiere skal dokumentere hvordan bygget eller anlegget er disponert med målsatte

tegninger e.l. av bygget eller anlegget og med utleiekontrakter. Det må framgå av dokumentasjonen hvilke arealer som er leid ut til fradragsberettiget formål.

(2) Ved utgangen av hvert år skal det foreligge en oversikt over bruken av lokalene gjennom året. Dersom utleien har skjedd gjennom flere ledd, skal det foreligge en oversikt over nærmeste leietakers bruk av lokalene. Nærmeste leietaker skal bekrefte at vedkommende er frivillig registrert for utleien.

(3) Hvert bygg eller anlegg skal registreres slik at oppføringskostnadene kan spesifiseres for hver enkelt bruker. Det samme gjelder senere ombygginger, påkostninger mv. av arealer i bygget eller anlegget.

(4) Dokumentasjon som nevnt i denne paragrafen anses som dokumentasjon av bokførte opplysninger og skal oppbevares i samsvar med bestemmelsene i bokføringsloven.

§ 2-3-3 Bortforpaktere

Den frivillige registreringen omfatter all landbrukseiendom og alt jordbruksareal som forpaktet bort.

§ 2-3-4 Skogsveiforeninger

(1) Den frivillige registreringen omfatter hele virksomheten som skogsveiforening.

(2) Foreningene skal beregne utgående merverdiavgift av veiavgift, årsavgift e.l. som oppkreves fra skogeierne for vedlikehold mv. av skogsveien.

§ 2-3-5 Utbyggere av vann- og avløpsanlegg

Utbyggere av vann- og avløpsanlegg skal ikke beregne utgående merverdiavgift ved overdragelsen av anleggene.

§ 2-3-6 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for utbyggere av vann- og avløpsanlegg

Vann- og avløpsanlegg som omfattes av den frivillige registreringen skal holdes atskilt i regnskapet.

§ 2 – 4 Forhåndsregistrering

§ 2-4-1 Forhåndsregistrering – betydelige anskaffelser

(1) Anskaffelser anses som betydelige når verdien er minst 250 000 kroner merverdiavgift medregnet.

(2) Det er et vilkår for forhåndsregistrering av det framstår som overveiende sannsynlig at virksomheten når normal drift foreligger vil ha en omsetning som ligger betydelig over beløpsgrensen for registrering og at det skal drives næringsvirksomhet. Det er videre et vilkår at registreringsgrensen forventes nådd innen fire måneder etter at søknaden om forhåndsregistrering kom inn.

Kapittel 3 Merverdiavgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel

I Omsetning

§ 3 – 11 Fast eiendom

§ 3-11-1 Jakt og fiske

Omsetning av rett til jakt og fiske på statens grunn og i bygdeallmenninger er unntatt fra loven.

§ 3 – 12 *Veldedige og allmennyttige institusjoner og organisasjoner*

§ 3-12-1 *Varer av bagatellmessig verdi*

(1) Det er et vilkår for unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-12 første ledd bokstav a at omsetningen av varene skjer leilighetsvis og som ledd i organisasjonens virksomhet.

(2) Omsetning av varer med organisasjonens eller overordnede organisasjonsledds logo til medlemmene er omfattet av unntaket selv om omsetningen ikke skjer leilighetsvis. Det er et vilkår at varene kun er ment for omsetning til medlemmene.

§ 3-12-2 *Varer til betydelig overpris*

(1) Med omsetning av varer til betydelig overpris etter merverdiavgiftsloven § 3-12 første ledd bokstav b menes omsetning av varer til en pris som er minst seks ganger anskaffelseskost.

(2) Varer som er mottatt vederlagsfritt anses for å omsettes til betydelig overpris dersom prisen er minst seks ganger den alminnelige omsetningsverdien på det tidspunkt varen ble mottatt.

(3) Når en vare bearbeides før videresalg, skal bearbeidingsverdien tas med i grunnlaget for beregningen av betydelig overpris.

§ 3-12-3 *Annonser i medlemsblader o.l.*

(1) Det er et vilkår for unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-12 første ledd bokstav c at organisasjonen ikke gir ut flere enn fire publikasjoner med annonser i løpet av en periode på tolv måneder. Dersom organisasjonen gir ut flere publikasjoner, gjelder unntaket heller ikke for annonsesalget i de fire første utgavene.

(2) Det anses ikke som flere utgivelser når organisasjonen gir ut et årsprogram med annonser og det i forbindelse med de forskjellige arrangementene legges et bilag som ikke inneholder annonser inn i årsprogrammet.

§ 3-12-4 *Brukte varer fra butikk*

Det er et vilkår for unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-12 første ledd bokstav d at butikken kun omsetter brukte varer som er mottatt vederlagsfritt og at overskuddet helt ut brukes til veldedige eller allmennyttige formål.

§ 3-12-5 *Varer fra enkeltstående og kortvarige salgsarrangementer*

Det er et vilkår for unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-12 første ledd bokstav e at salgsarrangementet ikke varer i mer enn tre dager og at det benyttes ulønnet arbeidskraft.

§ 3-12-6 *Varer fra kiosk*

Det er et vilkår for unntaket for kioskvirksomhet i merverdiavgiftsloven § 3-12 tredje ledd at kiosken bare er åpen under arrangementer eller treninger og at minst 80 prosent av omsetningen skjer til deltakere eller tilskuere under arrangementene eller treningene. Vareutvalget kan bare bestå av typiske kioskvarer og varer tilberedt av organisasjonens medlemmer. Unntaket gjelder selv om organisasjonen også har merverdiavgiftspliktig omsetning av kioskvarer.

§ 3-12-7 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for varer fra kiosk

Når kiosk som nevnt i § 3-12-6 også har merverdiavgiftspliktig omsetning av kioskvarer, skal alle anskaffelser av kioskvarer bokføres i regnskapet for den merverdiavgiftspliktige kioskvirksomheten

§ 3-12-8 Servering

Det er et vilkår for unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-12 tredje ledd at virksomheten bare er åpen i tilknytning til arrangementer eller treninger og at minst 80 prosent av omsetningen skjer til deltakere eller tilskuere under arrangementene eller treningene. Serveringstilbudet må være begrenset og virksomheten må drives uten skjenkeløyve. Unntaket gjelder selv om organisasjonen også driver merverdiavgiftspliktig serveringsvirksomhet.

§ 3-12-9 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for servering

Når serveringsvirksomhet som nevnt i § 3-12-8 også driver merverdiavgiftspliktig servering, skal alle anskaffelser av omsetningsvarer til serveringsvirksomhetene bokføres i regnskapet for den merverdiavgiftspliktige serveringsvirksomheten.

§ 3-12-10 Omsetning til ledd innenfor samme institusjon eller organisasjon

Det er et vilkår for unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-12 fjerde ledd at tjenestene ikke ytes eksternt og at de ikke utføres av et rettssubjekt utenfor organisasjonen. Vederlaget for tjenestene må være basert på hel eller delvis kostnadsdekning.

§ 3 – 13 Ideelle organisasjoner og foreninger

§ 3-13-1 Omsetning til ledd innenfor samme organisasjon eller forening

Vilkårene i § 3-12-10 gjelder tilsvarende for ideelle organisasjoner og foreninger.

Kapittel 4 Grunnlaget for beregning av merverdiavgift

I Omsetning

§ 4 – 2 Hva inngår i beregningsgrunnlaget

§ 4-2-1 Kredittkostnader

Ved kredittkjøp som nevnt i lov om kredittkjøp § 3 nr. 1 inngår ikke kredittkostnader etter loven § 4 første ledd bokstav c i beregningsgrunnlaget dersom de er særskilt oppgitt i salgsdokumentet. Dette gjelder likevel bare dersom det gis kreditt for mer enn 30 dager regnet fra utløpet av leveringsmåned.

§ 4-2-2 Premie til ansvarsforsikring ved leasing av motorkjøretøy

Ved leasing av motorkjøretøy inngår ikke leasingselskapers kostnader til ansvarsforsikringspremier i beregningsgrunnlaget.

4-2-3 Produktavgift og salgsavgift ved fiskeres omsetning av fisk gjennom salgslag

Ved fiskeres omsetning av fisk gjennom salgslag til registrerte videreforhandlere inngår ikke produktavgift og salgsavgift til fiskesalgslag i beregningsgrunnlaget.

§ 4 – 3 Byttehandel mv.

§ 4-3-1 Leieforedling av edelmetaller

Ved leieforedling av edelmetaller skal det bare beregnes merverdiavgift av arbeidsytelsen, fortjeneste medregnet, i tillegg til eventuelt legeringsmetall. For smykker er det et vilkår at kunden får tilbake det samme metallet som ble innlevert. I andre tilfeller er det tilstrekkelig at kunden får tilbake en tilsvarende mengde av samme slags metall i bearbeidet stand.

§ 4-3-2 Alminnelig omsetningsverdi – bytte av motorkjøretøy i bilbransjen

Ved bilforhandleres omsetning av nye motorkjøretøy der deler av vederlaget mottas i form av et annet motorkjøretøy, kan den alminnelige omsetningsverdien for det nye kjøretøyet ikke settes lavere enn til listepris med tillegg av fraktkostnader fram til forretningen og med fradrag for alminnelig rabatt. Det må kunne dokumenteres at alminnelig rabatt gis ved omsetning av samme slags kjøretøy uten innbytte på tidspunktet for beregning av merverdiavgift.

§ 4 – 4 Interessefellesskap

§ 4-4-1 Alminnelig omsetningsverdi – omsetning av motorkjøretøy i bilbransjen

Ved bilforhandleres omsetning av nye motorkjøretøy der det foreligger et interessefellesskap mellom bilforhandleren og kjøperen, kan den alminnelige omsetningsverdien for kjøretøyet ikke settes lavere enn til listepris med tillegg av fraktkostnader fram til forretningen og med fradrag for alminnelig rabatt. Det må kunne dokumenteres at alminnelig rabatt gis ved omsetning av samme slags kjøretøy uten innbytte på tidspunktet for beregning av merverdiavgift.

§ 4 – 7 Tap på utestående fordringer og heving

§ 4-7-1 Endelig konstatert tap

(1) En utestående fordring anses endelig tapt dersom

- a) foretatt tvangsinndrivning eller inkasso har vært forgjeves,
- b) fordringen er en kundefordring som ikke er innfridd seks måneder etter forfall, til tross for minst tre purringskrav med normale purringsintervaller og slik aktivitet fra kreditors side som forholdene tilsier,
- c) offentlig gjeldsmegling, konkurs-, likvidasjons- eller avviklingsbehandling i skyldnerens bo gjør det klart at bomidlene ikke gir eller ikke vil gi fordringen dekning, eller
- d) fordringen ellers ut fra en samlet vurdering må anses klart uerholdelig.

(2) En fordring anses likevel ikke tapt i den utstrekning den er tilstrekkelig sikret ved pant, kausjon e.l.

§ 4 – 8 Forenklet beregningsgrunnlag

§ 4-8-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for varer til baneanlegg og vei

Avgiftssubjekter som benytter det forenklete beregningsgrunnlaget som nevnt i merverdiavgiftsloven § 4-8 skal for hvert anlegg bokføre på egne konti eller ved bruk av egne koder varer og materialer til vei eller baneanlegg som skal avgiftsberegnes på denne måten og varer og materialer som ikke skal det (ikke-varige driftsmidler og tilriggninger).

II Uttak

§ 4 – 9 Hovedregel

4-9-1 Alminnelig omsetningsverdi – motorkjøretøy i bilbransjen

(1) Ved bilforhandleres uttak av nye motorkjøretøy kan den alminnelige omsetningsverdien ikke settes lavere enn til listepreis med tillegg av fraktkostnader fram til forretningen og med fradrag for alminnelig rabatt. Det må kunne dokumenteres at alminnelig rabatt gis ved omsetning av samme slags kjøretøy uten innbytte på tidspunktet for beregning av merverdiavgift.

(2) Dersom uttaket er så omfattende at det kan anses som storforbruk, kan den alminnelige omsetningsverdien settes til listepreis med tillegg av fraktkostnader fram til forretningen og med fradrag for storforbrukerrabatt som gis eller ville blitt gitt ved omsetning til storforbrukere.

§ 4-9-2 Alminnelig omsetningsverdi – drikkevarer i hotell- og restaurantbransjen mv.

Ved uttak av mineralvann, øl og vin til eier og ansatte i kafé-, restaurant-, hotell- og cateringvirksomhet, kan den alminnelige omsetningsverdien settes til anskaffelseskost med et tillegg på 100 prosent. Dette gjelder likevel bare for drikkevarer som tas ut i forbindelse med arbeidet og til måltider som inngår i kostavtale.

§ 4-9-3 Alminnelig omsetningsverdi – matvarer i hotell- og restaurantbransjen mv.

(1) Ved uttak av kost til eier og ansatte i kafé-, restaurant-, hotell- og cateringvirksomhet, kan den alminnelige omsetningsverdien settes til

- a) Skattedirektoratets satser for fri kost når disse legges til grunn ved beregning av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift, eller
 - b) Riksavtalens satser når de ansatte får kosten på arbeidsstedet mot avkorting i avtalt lønn.
- (2) Satsene anses som bruttopriser, merverdiavgift medregnet.

§ 4-9-4 Alminnelig omsetningsverdi – veldedige og allmennyttige institusjoner og organisasjoner

Ved uttak av varer til kiosk- eller serveringsvirksomhet som er unntatt etter merverdiavgiftsloven § 3-12 tredje ledd, kan den alminnelige omsetningsverdien settes til anskaffelseskost. Det samme gjelder dersom uttaket skjer til et avgiftssubjekt i organisasjonen som er særskilt registrert etter merverdiavgiftsloven § 2-2 annet ledd.

Kapittel 5 Merverdiavgiftssatsene og områdene for disse

§ 5 – 2 Næringsmidler

§ 5-2-1 Varer som anses som næringsmidler

(1) Varer anses som næringsmidler når varene

- a) har en kvalitet som gjør de egnet til å konsumeres av mennesker, herunder er godkjent eller har passert en stikkprøvekontroll dersom slike ordninger er etablert for varen, og
- b) faktisk omsettes til slikt konsum.

(2) Dersom det oppstår tvil om en vare er å anse som et næringsmiddel, kan det legges

vekt på om varen anses som et næringsmiddel etter generell forskrift 8. juli 1983 nr. 1252 for produksjon og omsetning mv. av næringsmidler.

§ 5-2-2 Varer som ikke anses som næringsmidler

(1) Med legemidler menes stoff, droger eller preparater som er legemiddel etter legemiddeloven § 2. Legemiddel som etter legemiddeloven skal ha markedsføringstillatelse, anses ikke som legemiddel før markedsføringstillatelse er gitt eller det er gitt særskilt unntak fra plikten til å ha slik tillatelse.

(2) Med tobakkvarer menes varer som er tobakksvare etter forskrift 6. februar 2003 nr. 141 om innhold i og merking av tobakksvarer § 3 nr. 1.

(3) Med alkoholholdige drikkevarer menes drikkevarer som inneholder mer enn 0,7 volumprosent alkohol.

(4) Med vann fra vannverk menes vann fra vannverk som nevnt i drikkevannsforskriften § 3 nr. 4.

§ 5-2-3 Råvarer og innsatsvarer

Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning mv. av råvarer og innsatsvarer som anses som næringsmidler, herunder råvarer og innsatsvarer som omsettes til produksjon av varer som ikke anses som næringsmidler.

§ 5-2-4 Kombinerte varer

(1) Kombinerte varer anses som næringsmidler hvis verdien av den andre varen utgjør en ubetydelig andel av den kombinerte varen. Med kombinerte varer menes varer som består av et næringsmiddel og en annen vare der også den andre varen har egen funksjon eller verdi og varene framstår som en enhet.

(2) Et næringsmiddel og dets emballasje anses som en kombinert vare dersom emballasjen har en egen funksjon eller verdi i tillegg til å skulle emballere.

§ 5-2-5 Serveringstjenester

(1) Med serveringstjenester menes

- a) servering av mat- eller drikkevarer hvor forholdene ligger til rette for fortæring på stedet, jf. serveringsloven § 2 første ledd,
- b) servering som nevnt i serveringsloven § 2 annet ledd bokstav b til g, med mindre serveringen er unntatt etter merverdiavgiftsloven §§ 3-2 til 3-5,
- c) servering i tilstøtende lokaler til serveringssted på fartøy og arbeidsplasser, i hotell teater, kino o.l.,
- d) tjenester som ytes i forbindelse med cateringvirksomhet, herunder utleie av personale til servering, dekking og rydding av servise mv.

(2) Som serveringstjenester anses ikke omsetning av næringsmidler som ikke skal fortæres på stedet og omsetning av næringsmidler som anses som tradisjonelle kioskvarer.

§ 5 – 5 Romutleie i hotellvirksomhet mv.

§ 5-5-1 Fordeling av vederlaget ved overnatting med hel- og halvpensjon

(1) Ved romutleie i hotellvirksomhet mv. der vederlaget, merverdiavgift medregnet, gjelder både overnatting og servering, skal det foretas en fordeling av vederlaget.

(2) Ved helpensjon kan vederlaget fordeles med 45 prosent på omsetning med alminnelig sats og 55 prosent på omsetning med redusert sats. Ved halvpensjon kan

vederlaget fordeles med 30 prosent på omsetning med alminnelig sats og 70 prosent på omsetning med redusert sats. Med helpensjon menes pensjon som omfatter tre måltider. Med halvpensjon menes pensjon som omfatter frokost og ett annet måltid. Som måltid anses også matpakke eller annen lettere servering. Det er et vilkår for å benytte denne fordelingen at andelen med alminnelig sats dekker råvarekostnadene, lønnskostnadene og andre variable kostnader i forbindelse med servering, og gir et rimelig bidrag til dekning av faste kostnader og fortjeneste.

(3) Dersom vederlaget ikke fordeles etter annet ledd, skal fordelingen skje etter beregning av de faktiske kostnadene.

§ 5-5-2 *Fordeling av vederlaget ved overnatting med frokost*

Vederlaget, merverdiavgift medregnet, for overnatting som inkluderer frokost, skal fordeles slik at andelen med alminnelig sats dekker råvarekostnadene og gir et rimelig bidrag til dekning av faste kostnader og fortjeneste.

Kapittel 6 Fritak for merverdiavgift

I Innenlands omsetning

§ 6 – 2 *Tidsskrift*

§ 6-2-1 *Tidsskrift*

Med tidsskrift menes enhver annen publikasjon enn avis dersom

- a) den kommer ut periodisk med minst to nummer i året etter en fast utgivelsesplan
- b) den er nummerert og er ledd i en ikke tidsbegrenset rekke
- c) den omsettes til en forhåndsbestemt pris eller utdeles til foreningsmedlemmer og
- d) alle numrene har samme tittel.

§ 6-2-2 *Publikasjoner som ikke er tidsskrift*

Følgende publikasjoner er ikke tidsskrift:

- a) almanakker og andre periodiske publikasjoner med kalendarium
- b) noteblad og -hefter
- c) programmer for forestillinger, stevner mv.
- d) trykksaker for utfylling, innsetting, klebing og hefting
- e) fortegnelser eller tabeller over tallforhold for avlesning eller utregning av beløp eller andre tallmessige uttrykte enheter som priser, lønn, rabatter, poenger, gebyrer, skatter, mynt, mål, vekt o.l.
- f) trafikkruiter
- g) fortegnelser over eiendommer, varer, driftsmidler, utstillingsgjenstander, beholdninger og annet løsøre
- h) fortegnelser over tjenesteytelser, prosjekter o.l.
- i) lotterifortegnelser
- j) adresse- og firmafortegnelser
- k) fortegnelser over gater og tjenestesteder
- l) fortegnelser over abonnenter
- m) fortegnelser over takster, priser, gebyrer, salærer, frakter, aksje- og valutakurser o.l.
- n) fortegnelser over debitorer og kreditorer

§ 6-2-3 *Abonnements- og foreningstidsskrift*

(1) Omsetning av tidsskrift er fritatt for merverdiavgift dersom minst 80 prosent av netto opplag av tidsskriftet i en sammenhengende periode på tolv måneder har vært eller vil bli omsatt til betalende abonnenter eller utdelt til foreningsmedlemmer som betaler kontingent til foreningen og foreningen utgir tidsskriftet.

(2) Netto opplag omfatter

- a) solgte løssalgseksemplarer
- b) betalte abonnementer
- c) eksemplarer som deles ut til foreningsmedlemmer
- d) gratisutdelte eksemplarer, unntatt bilagsblad til annonsører og reklamebyråer for annonsekontroll

(3) Ved fastsettelse av andel til foreningsmedlemmer kan det bare regnes med ett eksemplar til hvert medlem. Dersom et foreningsmedlem er en forening, kan det i tillegg til medlemsandelen regnes med ett eksemplar til hvert av medlemmene i denne foreningen.

§ 6-2-4 *Utenlandske abonnements- og foreningstidsskrift*

Omsetning av utenlandske abonnements- og foreningstidsskrift er fritatt for merverdiavgift dersom minst 80 prosent av de eksemplarene av tidsskriftet som omsettes i merverdiavgiftsområdet i en sammenhengende periode på tolv måneder omsettes til betalende abonnenter eller utdeles til foreningsmedlemmer som betaler kontingent til foreningen og foreningen utgir tidsskriftet.

§ 6-2-5 *Politiske, litterære eller religiøse tidsskrift*

Omsetning av tidsskrift med overveiende politisk, litterært eller religiøst innhold er fritatt for merverdiavgift selv om vilkårene i §§ 6-2-3 og 6-2-4 ikke er oppfylt.

§ 6-2-6 *Trykking av tidsskrift*

(1) Trykking av tidsskrift for en forening er fritatt for merverdiavgift dersom foreningen utdeler minst 80 prosent av netto opplag til foreningens medlemmer uten særskilt vederlag. Det samme gjelder dersom det utdelte antall eksemplarer til foreningsmedlemmene og antallet omsatte eksemplarer til betalende abonnenter til sammen utgjør minst 80 prosent av netto opplag. § 6-2-3 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende.

(2) Trykking av tidsskrift med overveiende politisk, litterært eller religiøst innhold er fritatt for merverdiavgift. Ved trykking av slike tidsskrift for en forening gjelder ikke vilkårene i første ledd.

(3) Denne paragrafen gjelder ikke for trykking av tidsskrift for en oppdragsgiver som er registreringspliktig etter merverdiavgiftsloven § 2-1 for omsetning av tidsskrift.

§ 6-2-7 *Melding om nytt tidsskrift mv.*

(1) Når et nytt tidsskrift etableres eller introduseres og når et tidsskrifts avgiftsmessige stilling endres, skal utgiver eller importør sende melding om dette til skattekontoret og til næringsdrivende som omsetter tidsskriftet i siste omsetningsledd. Dersom utgiveren er en forening, skal foreningen også sende melding til trykkeriet.

(2) Meldingen skal være skriftlig og undertegnet av utgiveren eller importøren, i tillegg til revisor.

(3) Meldingen skal inneholde følgende opplysninger:

- a) tidsskriftets tittel
- b) utgiverens navn og adresse

- c) om tidsskriftet er merverdiavgiftspliktig eller fritatt for merverdiavgift
- d) fra hvilket nummer avgiftsplikten eller fritaket inntreffer

§ 6-2-8 *Eldre årganger og enkelthefter av tidsskrift*

Omsetning av eldre årganger og enkelthefter av et ellers avgiftsfritt abonnements- eller tidsskrift, er fritatt for merverdiavgift dersom omsetningen hovedsakelig skjer til abonnenter og til opprinnelig pris.

§ 6-2-9 *Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.*

(1) Avgiftssubjekter som i siste omsetningsledd omsetter tidsskrift som er fritatt for merverdiavgift skal bokføre kjøp og omsetning av slike tidsskrift på egne konti eller ved bruk av egne koder. Ved vareopptelling skal tidsskrift som er fritatt for merverdiavgift føres opp på egne lister.

(2) Avgiftssubjekter som til videreforhandlere omsetter tidsskrift som er fritatt for merverdiavgift skal innrette sin bokføring slik at det for den enkelte kunde kan gis særskilte oppgaver over denne delen av omsetningen.

§ 6 – 3 *Bøker*

§ 6-3-1 *Bøker*

Med bøker menes publikasjoner som ikke er aviser eller tidsskrift.

§ 6-3-2 *Publikasjoner som ikke er bøker*

Følgende publikasjoner er ikke bøker:

- a) trykksaker for utfylling, innsetting, klebing, hefting, ut- eller avriving
- b) småtrykk som rundskriv, sirkulærer, brosjyrer, prospekter, foldere o.l.
- c) reglementer, instruksjoner, vedtekter, forskrifter, lover, traktater, avtaler, stortingsdokumenter, kunngjøringer fra offentlige institusjoner
- d) trykte referater av forhandlinger
- e) trykk av dommer, skjønn, registre, matrikler o.l.
- f) skole- og studieplaner, forelesnings- og kurskataloger
- g) organisasjons- og reguleringsplaner o.l.
- h) almanakker, årskalendere og andre publikasjoner med kalendarium
- i) programmer for utstillinger, samlinger, forestillinger, stevner og andre arrangementer,
- j) fortegnelser eller tabeller over tallforhold for utregning av beløp eller andre tallmessig uttrykte enheter som priser, lønn, rabatter, poenger, gebyrer, skatter, mynt, mål, vekt o.l.
- k) noteblad, -hefter og -bøker, sangbøker anses likevel som bøker selv om de inneholder noter
- l) trafikkruiter
- m) løse omslag og permer dersom omslaget eller permen ikke skal omslutte en bok eller bestemt publikasjon som er fritatt for merverdiavgift
- n) samlinger av bildetrykk o.l. dersom sidene er uten tekst eller bare angir stedsnavn, personnavn eller betegnelser, korte instruksjoner e.l.
- o) fortegnelser over eiendommer, varer, driftsmidler, utstillingsgjenstander, beholdninger og annet løsøre
- p) lotterifortegnelser
- q) adresse- og firmafortegnelser
- r) fortegnelser over gater og tjenestesteder

- s) fortegnelser over abonnenter
- t) fortegnelser over takster, priser, gebyrer, salærer, frakter, aksje- og valutakurser o.l.
- u) andre kart enn atlas, med atlas menes heftede eller innbundne kartverk som omfatter minst ett land
- v) reklametrykksaker, herunder trykt skrift som deles ut gratis og tiltrekker oppmerksomheten mot flere bedrifters, en bransjes eller en nærings varer eller tjenester
- w) andre trykte publikasjoner som i henhold til særskilt trykningsoppdrag leveres til internt bruk for en bedrift

§ 6-3-3 *Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.*

§ 6-2-9 gjelder tilsvarende for bøker.

§ 6 – 5 Elektrisk kraft mv. til husholdningsbruk i Nord-Norge

§ 6-5-1 Husholdningsbruk

Med husholdningsbruk menes bruk for

- a) eneboliger, leiligheter, hybler og fritidsboliger, herunder hytter, setrer, koier o.l.,
- b) aldershjem, barneverninstitusjoner, sentre for familie og barn og daginstitusjoner for barn, men ikke sykehjem og boliger med heldøgns omsorg og pleie,
- c) fellesvaskeri, garasjer og andre fellesanlegg i eller for boliger mv. som nevnt i bokstav a og b.

§ 6-5-2 Alternative energikilder

Energi fra fjernvarmeanlegg anses som energi fra alternative energikilder. Fossile energikilder anses ikke som alternative energikilder.

§ 6 – 6 Kjøretøy mv.

§ 6-6-1 Varer som er omfattet av fritaket

Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-6 annet ledd omfatter det tidligere registrerte kjøretøyet slik det er tatt inn av selgeren med utstyr, påbygg mv. Dersom det ikke betales særskilt vederlag omfatter fritaket også

- a) utstyr og påbygg som monteres på eller installeres i kjøretøyet i den utstrekning det er påbudt i kjøretøyforskriftene for vedkommende type, merke og årsmodell eller er nødvendig for å bringe kjøretøyet i vanlig stand og til de spesifikasjoner som er vanlige for vedkommende type, merke og årsmodell,
- b) bensin og annet drivstoff som leveres på tank, påfylt smøreolje, reservehjul og verktøy som vanligvis følger med kjøretøy,
- c) deler og andre varer som går med under arbeid som nevnt i § 6-6-2 bokstav a.

§ 6-6-2 Tjenester som er omfattet av fritaket

Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-6 annet ledd omfatter følgende arbeid for selgerens regning:

- a) reparasjon, vedlikehold og klargjøring av kjøretøy og utstyr som nevnt i § 6-6-1 bokstav a
- b) montering og installering av utstyr og påbygg som nevnt i § 6-6-1 bokstav a

§ 6 – 7 Tjenester som gjelder offentlig vei

§ 6-7-1 *Vei*

(1) Med vei menes

- a) veikroppen med veidekke,
- b) andre innretninger som bygges eller monteres av hensyn til veiens bruk, bevaring eller sikring som permanent eller provisorisk trafikkåre for så vel kjørende som gående trafikk,
- c) bruer, tunneler, fyllinger mv. for framføring av veien,
- d) ferjekaier eller andre kaier som utelukkende bygges av hensyn til videretransport av de veifarende og som inngår som ledd i veinettet,
- e) møteplasser, snuplasser, holdeplasser, busslommer, rasteplasser, parkerings- og opplagsplasser mv. som bygges av hensyn til trafikkavviklingen på veien,
- f) kantstein, rekkverk, fortau, rabatter og trafikkøyer, veiskilter og andre fast monterte trafikkregulerende arrangementer uten lys eller automatikk,
- g) fotgjengerunderganger eller -bruer,
- h) dreneringssystem med overvannsledninger, grøfter mv., overbygninger, snøskjermer eller andre innretninger til sikring mot ras eller snødriver,
- i) beplantninger og forstøtningsmurer, motfyllinger o.l.

§ 6-7-2 *Offentlig vei*

Med offentlig vei menes vei eller gate som er åpen for allmenn ferdsel og som blir vedlikeholdt av stat, fylke eller kommune etter reglene i vegloven kapittel IV. Som offentlig vei anses også vei som anlegges for privat regning dersom den er åpen for allmenn ferdsel og det vedtas av stat, fylkeskommune eller kommune at veien skal tas opp som offentlig vei.

§ 6-7-3 *Tjenester som er omfattet av fritaket*

Fritaket omfatter tjenester med

- a) planlegging, prosjektering, anlegg, reparasjon og vedlikehold av offentlig vei
- b) framstilling på verksted eller fabrikk av bruer og senketunneler eller deler av slike til offentlig vei
- c) tjenester med nedrivning eller destruksjon av offentlig vei

§ 6-7-4 *Tjenester som ikke er omfattet av fritaket*

(1) Fritaket omfatter ikke tjenester med planlegging, prosjektering, anlegg, reparasjon og vedlikehold av innretninger som ikke bygges av hensyn til en vei eller gates bruk, bevaring eller sikring som trafikkåre. Dette gjelder selv om innretningene bygges innenfor det området som regnes med til veien eller gaten. Som avgiftspliktig anses i alle tilfeller tjenester som gjelder

- a) gjerder, grunder, bommer, ferister mv.
- b) leskur eller andre bygg på holdeplasser mv.
- c) andre kaier enn de som er nevnt i § 6-7-1 bokstav d, brygger, demninger mv.
- d) lysende veiskilt, trafikklys og -fyr, vei- eller gatebelysning med stolper og armatur og annet maskinelt eller elektrisk utstyr som motorer og pumper til vippebru, og kabler eller andre ledninger for krafttilførsel til innretninger som nevnt
- e) skinner, kabler og annet utstyr for skinnegangsvogner eller trolleybusser
- f) kloakk-, vann- eller gassledninger, kraft- og eller telelinjer

(2) Hvis det samtidig med bygging, reparasjon, vedlikehold, utvidelse eller omlegging av vei, blir lagt ned kloakk-, vann- eller gassledninger, kraft- eller telelinjer eller det foretas

forberedende arbeider for montering av liknende innretninger innenfor det område som regnes med til veien, er sprenging, graving, gjenfylling og komprimering som er nødvendig av hensyn til de nevnte ledninger, kabler og innretninger, likevel omfattet av fritaket.

§ 6-7-5 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

(1) Avgiftssubjekter som anlegger vei som nevnt i § 6-7-2 annet punktum skal dokumentere fritaket med en bekreftelse fra stat, fylke eller kommune om at veien skal tas opp som offentlig vei.

(2) Avgiftssubjekter som utfører tjenester som nevnt i § 6-7-3 og som samtidig omsetter varer som inngår i vei, bru eller senketunnel, skal bokføre omsetning av tjenester som er fritatt for merverdiavgift på egne konti eller ved bruk av egne koder.

§ 6 – 8 Tjenester som gjelder baneanlegg

§ 6-8-1 Baneanlegg

Med baneanlegg menes

- a) banekroppen med banedekket, skinnegang og -spor, kjøreledning med master og strømskinner, lys-, signal - og sikringsanlegg, likerettere, transformatorer med tilhørende apparatanlegg,
- b) bruer, tunneler, fyllinger, snuplasser, avkjøringsspor, herunder spor med tilbehør og fundamenter innenfor vognhall og verksted,
- c) gjerder, rekkverk, kantstein, rabatter, trafikkøyer, veier, gangstier, underganger for allmenn trafikk og andre faste trafikkregulerende arrangementer,
- d) baneanleggets dreneringssystem med overvannsledninger, grøfter mv., overbygninger og andre faste innretninger til sikring av baneanlegget, herunder forstøtningsmurer, motfyllinger o.l.,
- e) anlegg og omlegging av kloakk-, vann- og gassledninger, kabler eller andre ledninger for strøm - og gasstilførsel, telelinjer i den utstrekning det er nødvendig for framføring og drift av banen,
- f) stasjonsbygninger og stasjonsanlegg i den utstrekning bygningene eller anleggene er nødvendige for drift av banen,
- g) bygninger for transformatorer, likerettere og styrings- og kontrollanlegg.

§ 6-8-2 Tjenester som er omfattet av fritaket

Fritaket omfatter tjenester med

- a) planlegging, prosjektering, anlegg, reparasjon og vedlikehold av baneanlegg utelukkende for skinnegående, kollektiv persontransport,
- b) framstilling på verksted eller fabrikk av bruer eller deler av bruer til slik bane.

§ 6-8-3 Tjenester som ikke er omfattet av fritaket

Fritaket omfatter ikke tjenester som gjelder

- a) frittstående verksteder, lagerbygg, vognhaller og andre bygninger enn de som er nevnt i § 6-8-1 med innretninger og utstyr
- b) innretninger, installasjoner, innredninger mv. for andre formål enn kollektiv persontransport
- c) rullende materiell
- d) løst utstyr

§ 6-8-4 Registrerings og dokumentasjonsplikt mv.

Avgiftssubjekter som utfører tjenester som nevnt i § 6-8-2 og som samtidig omsetter varer som inngår i bane eller bru, skal bokføre omsetning av tjenester som er fritatt for merverdiavgift på egne konti eller ved bruk av egne koder.

§ 6 – 9 Fartøy mv.

§ 6-9-1 Fiskefartøy

Med fartøy til yrkesmessig fiske i merverdiavgiftsloven § 6-9 første ledd bokstav f menes fartøy som er skikket til fiske både når det gjelder byggemåte og utstyr og som ikke er bygget for framdrift med utenbordsmotor, herunder hekkaggregat.

§ 6-9-2 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for fiskefartøy

Fritaket skal dokumenteres med en bekreftelse fra skattekontoret om at kjøperen er registrert i Merverdiavgiftsregisteret og i løpet av de siste tolv måneder har hatt omsetning av råfisk, sel, hval, tang eller tare som overstiger beløpsgrensen for registrering i merverdiavgiftsloven § 2-1.

§ 6-9-3 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved bygging mv. av fartøy

(1) Fritak etter merverdiavgiftsloven § 6-9 annet ledd første punktum skal dokumenteres med salgsdokument og bekreftelse fra kjøper som inneholder opplysninger om hvilket fartøy tjenesten gjelder. Dersom tjenesten ikke utføres på fartøyet, må selgeren også ha en bekreftelse fra kjøperen om at den varen som tjenesten gjelder inngår i fartøyet driftsutstyr.

(2) Ved fritak etter merverdiavgiftsloven § 6-9 annet ledd annet punktum skal varen faktureres i samme salgsdokument som den utførte tjenesten. Det kan benyttes et eget salgsdokument dersom det i dette henvises til salgsdokumentet som gjelder tjenesten. Selgeren av varen må ha en bekreftelse fra kjøperen om at varen er mottatt.

§ 6 – 10 Luftfartøy mv.

§ 6-10-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved bygging mv. av luftfartøy

§ 6-9-3 gjelder tilsvarende for fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-10 annet ledd.

§ 6 – 11 Plattformer, rørledninger mv.

§ 6-11-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved bygging mv. av plattformer

§ 6-9-3 gjelder tilsvarende for fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-11 annet ledd.

§ 6 – 12 Oppføring av ambassadebygg

§ 6-12-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

Fritaket skal dokumenteres med bekreftelse fra skattekontoret om at omsetningen er fritatt for merverdiavgift.

§ 6 – 13 Internasjonale militære styrker og kommandoenheter

§ 6-13-1 Amerikanske elementer

(1) Omsetning av varer og tjenester til amerikanske elementer er fritatt for merverdiavgift.

(2) Omsetning av varer fra utsalgssted på amerikanske elementer til amerikansk personell er fritatt for merverdiavgift.

§ 6-13-2 NATO-hovedkvarter

(1) Omsetning av varer og tjenester fra kantiner, klubber, foreninger, restauranter og barer på NATO-hovedkvarter til personell og offentlige gjester er fritatt for merverdiavgift dersom omsetningen er knyttet til NATOs virksomhet.

(2) Omsetning av varer fra utsalgssted på NATO-hovedkvarter til utenlandsk NATO-personell er fritatt for merverdiavgift.

§ 6-13-3 Utenlandske NATO-styrker på øvelse

Bryggeriers omsetning av rimelige mengder øl til utenlandske NATO-styrker på øvelse er fritatt for merverdiavgift.

§ 6-13-4 Forhåndslagring av militært utstyr

Omsetning av varer og tjenester i forbindelse med utenlandske NATO-styrkers forhåndslagring av militært utstyr i merverdiavgiftsområdet er fritatt for merverdiavgift.

§ 6-13-5 Drivstoff mv. til militære luftfartøy

Omsetning av drivstoff og smøremidler til militære luftfartøy fra land tilsluttet NATO eller Partnerskap for fred er fritatt for merverdiavgift.

II Uttak

§ 6 – 17 Tilsvarende fritak som ved omsetning

§ 6-17-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved uttak av varer ut av merverdiavgiftsområdet

§ 6-21-1 gjelder tilsvarende ved uttak av varer ut av merverdiavgiftsområdet.

§ 6 – 20 Primærnæringer

§ 6-20-1 Næringer som er omfattet av fritaket

(1) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-20 første ledd gjelder avgiftssubjekter som skal levere omsetningsoppgave én gang i året etter merverdiavgiftsloven § 15-4.

(2) Fritaket gjelder tilsvarende for avgiftssubjekter i jord- og skogbruk ved uttak av uforedlet virke fra allmenning innenfor rammen av allmenningsretten.

§ 6-20-2 Vilkår for fritak ved uttak av virke fra egen skog mv.

(1) Uttak av foredlet virke fra egen skog innen jordbruk og skogbruk til privat bruk eller til formål innenfor rammene av disse næringene er fritatt for merverdiavgift dersom foredlingen er utført på

- a) egen gårdssag og gårdssaga brukes 80 prosent eller mer til foredling for eget forbruk,
- b) allmenningssag og foredlingen skjer innen rammen av allmenningsretten. Dersom allmenningssaga ikke brukes 80 prosent eller mer til foredling av virke for de

allmenningsberettiges eget forbruk innen rammen av allmenningsretten, gjelder fritaket bare for 50 prosent av materialenes omsetningsverdi.

(2) Fritaket gjelder også for tømmerverdien ved leieskjæring av skurtømmer. Som leieskjæring anses også leveranser av skurtømmer til sagbruk når ferdige materialer av samme treslag og kvalitet tas tilbake i bytte fra sagbrukets lager. Ved slikt bytte anses materialutbyttet å utgjøre 50 prosent av det skårne tømmerets volum.

§ 6-20-3 *Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved leveranser av skurtømmer til sagbruk*

Ved fritak etter § 6-20-2 annet ledd annet punktum skal begge parter ytelser spesifiseres i samme salgsdokument.

§ 6-20-4 *Uttak til sameie- eller fellestiltak*

Uttak av produkter til sameie- eller fellestiltak som drives i tilknytning til næring innen jordbruk og skogbruk er fritatt for merverdiavgift dersom tiltaket

- a) inngår som ledd i produksjon eller lagring for den enkelte sameier, herunder sameie i driftsbygninger, skogsveisameie, samarbeide mv., og
- b) ikke er registreringspliktig etter merverdiavgiftsloven § 2-1.

§ 6-20-5 *Fast eiendom i tilknytning til primærnæringene*

Uttak av varer og tjenester til bruk for oppføring eller vedlikehold av seter- og skogshusvære i jord- og skogbruk eller gjeterhytter i reindriftsnæringen er fritatt for merverdiavgift dersom disse er avskrivbare driftsmidler etter skatteloven.

III Utførsel og omsetning med tilknytning utenfor merverdiavgiftsområdet

§ 6 – 21 *Utførsel av varer*

§ 6-21-1 *Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved utførsel av varer*

(1) Fritaket skal dokumenteres med tolldeklarasjon.

(2) For varer som er unntatt fra deklarasjonsplikten ved utførsel etter tollforskriften § 4-11-2, jf. § 3-1-6 første ledd bokstav g, skal fritaket dokumenteres med salgsdokument og bekreftelse fra transportøren om at sendingen er mottatt til forsendelse ut av merverdiavgiftsområdet.

§ 6-21-2 *Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved utførsel av varer til bruk i petroleumsvirksomheten*

(1) Når varer utføres til norsk del av kontinentalsokkelen for bruk i forbindelse med utforsking og utnyttning av undersjøiske naturforekomster kan fritaket dokumenteres med tolldeklarasjon eller skriftlig bestilling fra kjøperen med en bekreftelse fra transportøren om at sendingen er mottatt til forsendelse til kontinentalsokkelen. En bestilling skal inneholde opplysninger som nevnt i bokføringsforskriften § 5-1-1 nr. 1-4.

(2) Både kjøperen og selgeren skal oppbevare et eksemplar av bestillingen.

§ 6 – 22 *Utførsel av tjenester*

§ 6-22-1 *Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved utførsel av tjenester*

(1) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-22 første ledd skal dokumenteres med salgsdokument. For tjenester som gjelder arbeid på varer skal fritaket også dokumenteres med tolldeklarasjon.

(2) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-22 annet og tredje ledd skal dokumenteres med salgsdokument der det framgår at mottakerens adresse er utenfor merverdiavgiftsområdet.

§ 6 – 23 Varer som legges inn på tollager

§ 6-23-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

Fritaket skal dokumenteres med salgsdokument der det framgår at leveringsstedet er kjøperens tollager.

§ 6 – 24 Varer som videreselges ut av merverdiavgiftsområdet

6-24-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

(1) Fritaket skal dokumenteres med skriftlig bestilling fra kjøperen. Bestillingen skal inneholde opplysninger som nevnt i bokføringsforskriften § 5-1-1 nr. 1-4, samt opplysning om til hvilket land varen videreselges.

(2) Både kjøperen og selgeren skal oppbevare et eksemplar av bestillingen.

§ 6 – 25 Varer til turister

§ 6-25-1 Minimumsbeløp for fritak

(1) For varer til personer som er bosatt i Danmark, Finland eller Sverige eller som oppholder seg på Svalbard eller Jan Mayen, er det et vilkår for fritak at den enkelte vares salgspris er minst 1000 kroner, merverdiavgift ikke medregnet. Som en vare anses også flere varer som normalt utgjør en vareenhet.

(2) For varer til personer som er bosatt i andre land, er det et vilkår for fritak at det enkelte fakturabeløp er minst 250 kroner, merverdiavgift ikke medregnet.

§ 6-25-2 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for varer til turister fra andre land enn Danmark, Finland eller Sverige

(1) Ved omsetning til personer som er bosatt i andre land enn Danmark, Finland eller Sverige skal fritaket dokumenteres med utfylt blankett RD-0032. Det samme gjelder ved omsetning til personer som har opphold på Svalbard eller Jan Mayen. Blanketten må være påført tollmyndighetenes utførselsattest innen én måned etter at varen ble levert.

(2) Dersom gjennomføringen av fritaket skjer gjennom et privat selskap skal fritaket dokumenteres med salgsdokument fra selskapet og kopi av tilbakebetalingsblankett til kjøperen.

§ 6-25-3 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for varer til turister fra Danmark, Finland eller Sverige

Ved omsetning til personer som er bosatt i Danmark, Finland eller Sverige skal fritaket dokumenteres med salgsdokument der kjøperens navn og bostedsadresse framgår og innførselsdokument fra kjøpers hjemland som viser innførselsdato og at merverdiavgift er betalt.

§ 6 – 26 Utsalg på lufthavn ved utreise

§ 6-26-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-26 annet ledd skal dokumenteres med salgsdokument som inneholder kjøperens navn, adresse, passnummer og rutenummer.

§ 6 – 27 Utsalg på lufthavn ved ankomst

§ 6-27-1 Mengde vare

Fritaket gjelder den mengde vare som den reisende kan innføre tollfritt etter tollforskriften §§ 5-1-1 og 5-1-2.

§ 6 – 28 Transporttjenester

§ 6-28-1 Tilknytningstransport

(1) Det er vilkår for fritak etter merverdiavgiftsloven § 6-28 annet ledd at

- a) det på forhånd er inngått avtale om sammenhengende transport
- b) billett er utstedt fra første avreisested i merverdiavgiftsområdet til endelig bestemmelsessted utenfor merverdiavgiftsområdet eller omvendt
- c) hele transporten skjer med samme type transportmiddel
- d) påfølgende transport påbegynnes innen 24 timer og står i direkte forbindelse med den første

(2) Fritaket gjelder både transport som skjer med transportmiddel som går i rute og med transportmiddel som er chartret, og selv om den påfølgende transporten innebærer skifte av stasjon, lufthavn, båthavn mv. dersom vilkårene for øvrig er oppfylt.

§ 6-28-2 Varetransport

(1) Det er et vilkår for fritak at tjenestene faktureres i henhold til et transportdokument til varemottakeren, varesenderen eller en utenlandsk transportør, speditør o.l.

(2) Gjelder tjenesten varetransport direkte mellom sted i merverdiavgiftsområdet og sted utenfor merverdiavgiftsområdet, kan den faktureres også til norsk speditør.

§ 6-28-3 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

(1) Fritaket for transport av varer skal dokumenteres med skriftlig avtale som gjelder hele strekningen. Avtalen skal inneholde opplysninger om avsender, avsendersted, mottaker og mottakersted, samt vederlag.

(2) Fritaket for transport av personer skal dokumenteres med skriftlig avtale eller ved salgsdokument eller billett. Dokumentasjonen skal inneholde en reisebeskrivelse og opplysninger om tidspunktene for eventuell tilknytningstransport.

(3) Ved samtrafikk til eller fra merverdiavgiftsområdet kan flere enn ett transportdokument benyttes som dokumentasjon for avgiftsfri omsetning for hele strekningen, dersom dokumentene er påført krysshenvisninger av transportør. Tilsvarende gjelder ved tilknytningstransport.

§ 6 – 30 Varer og tjenester til fartøy

A Utenlandske fartøy

§ 6-30-1 Varer som er omfattet av fritaket

(1) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-30 første ledd omfatter alle varer til bruk for fartøyet dersom varene leveres direkte til fartøyet. Fritaket gjelder ikke for varer som forbrukes på fartøy som ligger i opplag i merverdiavgiftsområdet.

(2) For varer som skal omsettes til passasjerer om bord i fartøy som driver personbefordring mot vederlag mellom Norge og Danmark, Sverige eller Finland gjelder begrensningene i tollforskriften § 4-23-6 tredje og fjerde ledd tilsvarende.

§ 6-30-2 Tjenester som er omfattet av fritaket

Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-30 første ledd omfatter tjenester som helt ut er til bruk for fartøyet.

§ 6-30-3 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

(1) Fritaket i § 6-30-1 skal dokumenteres salgsdokument som skal inneholde opplysning om hvilket fartøy varene er levert til. Selgeren må ha en bekreftelse fra kjøperen om at varene er mottatt til bruk for fartøyet.

(2) Fritaket i § 6-30-2 skal dokumenteres med salgsdokument som skal inneholde opplysning om hvilket fartøy tjenesten gjelder.

B Norske fartøy i utenriks fart

§ 6-30-4 Varer som er omfattet av fritaket

(1) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-30 annet ledd omfatter alle varer til bruk for fartøyet dersom varene leveres direkte til fartøyet. Fritaket gjelder ikke for varer som forbrukes på fartøy som ligger i opplag i merverdiavgiftsområdet.

(2) Dersom fartøyet befinner seg utenfor merverdiavgiftsområdet, kan varene leveres til rederens speditør dersom speditøren tollekspederer varene direkte for utførsel.

(3) For varer som skal omsettes til passasjerer om bord i fartøy som driver persontransport mot vederlag mellom Norge og Danmark, Sverige eller Finland gjelder begrensningene i tollforskriften § 4-23-6 tredje og fjerde ledd tilsvarende.

(4) For mat, drikke og tobakkvarer til forpleining eller omsetning til mannskap gjelder begrensningene i tollforskriften § 4-23-4 tredje ledd tredje punktum og § 4-23-5 annet ledd tilsvarende.

§ 6-30-5 Tjenester som er omfattet av fritaket

(1) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-30 annet ledd omfatter tjenester som gjelder

- a) sleping av fartøy
- b) utleie av varig driftsutstyr som leveres til fartøy
- c) rett til å disponere kommunal havn som nevnt i merverdiavgiftsloven § 3-11 annet ledd bokstav j
- d) teletjenester

(2) Fritaket omfatter også formidlingstjenester omsatt til norsk reder som gjelder transport av varer med fartøy i utenriks fart.

§ 6-30-6 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

(1) Fritaket i § 6-30-4 første ledd skal dokumenteres med salgsdokument som skal inneholde opplysning om hvilket fartøy varene er levert til. Selgeren må ha en bekreftelse fra kjøperen om at varene er mottatt til bruk for fartøyet.

(2) Fritaket i § 6-30-4 annet ledd skal dokumenteres med en skriftlig bestilling fra kjøperen. Bestillingen skal inneholde opplysninger som nevnt i bokføringsforskriften § 5-1-1 nr. 1-4, samt opplysning om hvilket fartøy varene er levert til. Både kjøperen og selgeren skal oppbevare et eksemplar av bestillingen.

(3) Ved omsetning av varer som nevnt i § 6-30-4 fjerde ledd skal fritaket dokumenteres med tolldeklarasjon.

C Norske spesialfartøy til bruk i petroleumsvirksomhet til havs

§ 6-30-7 Varer som er omfattet av fritaket

Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-30 tredje ledd omfatter alle varer til bruk for spesialfartøyet.

§ 6-30-8 Tjenester som er omfattet av fritaket

(1) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-30 tredje ledd omfatter tjenester som gjelder

- a) sleping av fartøy
- b) utleie av varig driftsutstyr som leveres til fartøy
- c) rett til å disponere kommunal havn som nevnt i merverdiavgiftsloven § 3-11 annet ledd bokstav j

(2) Fritaket omfatter også formidlingstjenester omsatt til norsk reder som gjelder transport av varer med spesialfartøy.

§ 6-30-9 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

(1) Fritaket i § 6-30-7 skal dokumenteres med en skriftlig bestilling fra kjøperen. Bestillingen skal inneholde opplysninger som nevnt i bokføringsforskriften § 5-1-1 nr. 1-4, samt opplysning om hvilket fartøy varene er levert til.

(2) Både kjøperen og selgeren skal oppbevare et eksemplar av bestillingen.

D Andre norske fartøy

§ 6-30-10 Varer og tjenester til fartøy som oppholder seg utenfor merverdiavgiftsområdet

(1) Omsetning av varer til fartøy som har oppdrag som medfører et sammenhengende opphold utenfor merverdiavgiftsområdet på minst 14 dager er fritatt for merverdiavgift. Det er et vilkår for fritak varene leveres direkte til fartøyet og at de blir brukt i næringsvirksomhet eller i offentlig tjeneste. Fritaket gjelder ikke for norske fiske- og fangstfartøy.

(2) Fritaket omfatter ikke varer som forbrukes på fartøy som ligger i opplag i merverdiavgiftsområdet. For mat, drikke og tobakkvarer til forpleining eller omsetning til mannskap gjelder begrensningene i tollforskriften § 4-23-4 tredje ledd tredje punktum og § 4-23-5 annet ledd tilsvarende.

(3) Omsetning av følgende tjenester til fartøy som nevnt i første ledd er fritatt for merverdiavgift

- a) sleping av fartøyet
- b) utleie av varig driftsutstyr som leveres til fartøyet
- c) rett til å disponere kommunal havn som nevnt i merverdiavgiftsloven § 3-11 annet ledd bokstav j

§ 6-30-11 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for fartøy som oppholder seg utenfor merverdiavgiftsområdet

(1) Fritaket i § 6-30-10 første ledd skal dokumenteres med salgsdokumentet som skal inneholde opplysning om hvilket fartøy varene er levert til. Selgeren må ha en bekreftelse fra kjøperen om at varene er mottatt til bruk for fartøyet.

(2) Ved omsetning av varer som nevnt i § 6-30-10 annet ledd annet punktum skal fritaket dokumenteres med tolldeklarasjon.

§ 6-30-12 Fartøy som går til havn utenfor merverdiavgiftsområdet

(1) Omsetning av proviant og forbruksvarer til følgende fartøy er fritatt for merverdiavgift dersom varene leveres direkte til fartøyet og fartøyet for den enkelte tur går til havn utenfor merverdiavgiftsområdet:

- a) fartøy på minst 15 meter som i innenriks fart driver persontransport mot vederlag eller varetransport
- b) bergings- og slepefartøy på minst 15 meter
- c) marinefartøy
- d) skolefartøy

(2) Dersom fartøyet befinner seg utenfor merverdiavgiftsområdet, kan varene leveres til rederens speditør dersom speditøren tollekspederer varene direkte for utførsel.

(3) For mat, drikke og tobakkvarer til forpleining eller omsetning til mannskap gjelder begrensningene i tollforskriften § 4-23-4 tredje ledd tredje punktum og § 4-23-5 annet ledd tilsvarende.

(4) For varer for omsetning til passasjerer om bord i fartøy som driver persontransport mot vederlag mellom Norge og Danmark, Sverige eller Finland gjelder begrensningene i tollforskriften § 4-23-6 tredje og fjerde ledd tilsvarende.

§ 6-30-13 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for fartøy som går til havn utenfor merverdiavgiftsområdet

(1) Fritaket i § 6-30-12 første ledd skal dokumenteres med salgsdokumentet som skal inneholde opplysning om hvilket fartøy varene er levert til. Selgeren må ha en bekreftelse fra kjøperen om at varene er mottatt til bruk for fartøyet.

(2) Ved omsetning av varer som nevnt i § 6-30-12 annet ledd skal fritaket dokumenteres med en skriftlig bestilling fra kjøperen. Bestillingen skal inneholde opplysninger som nevnt i bokføringsforskriften § 5-1-1 nr. 1-4, samt opplysning om hvilket fartøy varene er levert til. Både kjøperen og selgeren skal oppbevare et eksemplar av bestillingen.

(3) Ved omsetning av varer som nevnt i § 6-30-12 tredje ledd skal fritaket dokumenteres med tolldeklarasjon.

§ 6 – 31 Varer og tjenester til luftfartøy

§ 6-31-1 Luftfartøy i utenriks fart

(1) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-31 første ledd omfatter alle varer til bruk for luftfartøy dersom varene leveres direkte til luftfartøyet. For varer for omsetning til passasjerer om bord i luftfartøy som driver persontransport mot vederlag mellom Norge og Danmark, Sverige eller Finland gjelder begrensningene i tollforskriften § 4-23-6 tilsvarende.

(2) Fritaket omfatter tjenester som gjelder

- a) sleping av luftfartøy
- b) utleie av varig driftsutstyr som leveres til luftfartøy

- c) rett til å disponere lufthavn for luftfartøy

6-31-2 Luftfartøy som går til havn utenfor merverdiavgiftsområdet

(1) Omsetning av proviant og forbruksvarer til luftfartøy som i innenriks fart driver persontransport mot vederlag eller varetransport og til militære luftfartøy er fritatt for merverdiavgift dersom varene leveres direkte til luftfartøyet og luftfartøyet for den enkelte tur går til havn utenfor merverdiavgiftsområdet.

(2) For varer som skal omsettes til passasjerer om bord i luftfartøy som driver persontransport mot vederlag mellom Norge og Danmark, Sverige eller Finland gjelder begrensningene i tollforskriften § 4-23-6 tredje og fjerde ledd tilsvarende.

§ 6-31-3 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for luftfartøy som går til havn utenfor merverdiavgiftsområdet

Fritakene i §§ 6-31-1 og 6-31-2 skal dokumenteres med salgsdokument som skal inneholde opplysninger om hvilket luftfartøy varene er levert til. For flydrivstoff skal luftfartøyet bestemmelsessted framgå av salgsdokumentet. For andre varer må selgeren ha en bekreftelse fra kjøperen om at varene er mottatt til bruk for luftfartøyet.

§ 6 – 32 Varer og tjenester til petroleumsvirksomheten

§ 6-32-1 Varer som er omfattet av fritaket

Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-32 første ledd omfatter alle varer.

§ 6-32-2 Tjenester som er omfattet av fritaket

(1) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-32 første ledd omfatter tjenester som utføres på andre anlegg eller innretninger enn de som er nevnt i merverdiavgiftsloven § 6-11 og som er til bruk i havområder utenfor merverdiavgiftsområdet i forbindelse med utforskning og utnyttning av undersjøiske naturforekomster. Fritaket omfatter tjenester som utføres på utstyr og driftsmidler knyttet til slike anlegg eller innretninger og tjenester som gjelder prosjektering, tegning, konstruksjon og annen teknisk bistand vedrørende slike anlegg eller innretninger.

(2) Fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-32 annet ledd omfatter tjenester med lagring, lossing, transport mv. av varer.

§ 6-32-3 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for varer til bruk i petroleumsvirksomheten

Fritaket i § 6-32-1 skal dokumenteres med en skriftlig bestilling fra kjøperen. § 6-21-2 første ledd annet punktum og annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 6 – 33 Reklamepublikasjoner på fremmed språk mv.

§ 6-33-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

(1) Fritaket skal dokumenteres med en skriftlig bestilling fra kjøperen hvor det framgår at publikasjonene eller reklamefilmene er til bruk utenfor merverdiavgiftsområdet.

(2) Ett eksemplar av den fritatte publikasjonen eller filmen anses som dokumentasjon av bokførte opplysninger og skal oppbevares av trykkeriet eller filmprodusenten i samsvar med bestemmelsene i bokføringsloven.

§ 6 – 34 Forskriftsfullmakt

§ 6-34-1 Oppbevaringsplikt mv.

(1) Ved fritak etter dette kapittel skal det framgå av salgsdokumentet at merverdiavgift ikke er beregnet. Bekreftelse skal tas inn i salgsdokument så langt dette er praktisk mulig.

(2) Dokumentasjonen som nevnt i dette kapittel skal oppbevares sammen med salgsdokument eller på annen lett kontrollerbar måte. Dokumentasjonen anses som dokumentasjon av bokførte opplysninger og skal oppbevares i samsvar med bestemmelsene i bokføringsloven

Kapittel 7 Varer som det ikke skal beregnes merverdiavgift av ved innførsel

§ 7 – 4 Luftfartøy og varer til luftfartøy mv.

§ 7-4-1 Luftfartøy i utenriks fart og luftfartøy som går til havn utenfor merverdiavgiftsområdet

(1) Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved flyselskapers innførsel av varer til bruk for luftfartøy i utenriks fart.

(2) Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved flyselskapers innførsel av proviant og forbruksvarer til luftfartøy som i innenriks fart driver persontransport mot vederlag eller varetransport eller til militære luftfartøy dersom luftfartøyet for den enkelte tur går til havn utenfor merverdiavgiftsområdet.

§ 7 – 6 Varer som mottas vederlagsfritt

§ 7-6-1 Varer som leveres på grunn av garanti

Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av deler som en utenlandsk selger leverer vederlagsfritt erstatning for defekte varer dersom leveringen skjer som ledd i en innenlandsk reparasjon på grunn av en garanti.

§ 7-6-2 Varer som leveres for klinisk utprøving

Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av legemidler som utdeles vederlagsfritt for klinisk utprøving dersom Statens legemiddelverk har gitt registreringsfritak.

§ 7-6-3 Varer som leveres for testing i laboratorier

Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer som laboratorier og forskningsinstitutter tilknyttet universiteter og høyskoler mottar vederlagsfritt for testing i laboratorier. Det er et vilkår at varene gjenutføres, destrueres eller lignende etter testingen.

§ 7-6-4 Reproduksjonsmateriale

Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av reproduksjonsmateriale som andre NATO-land har stilt vederlagsfritt til disposisjon for Forsvarets militærgeografiske tjeneste.

§ 7 – 8 Varer av utdannende, vitenskapelig og kulturell art

§ 7-8-1 Varer av utdannende, vitenskapelig og kulturell art

Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer som nevnt i tollforskriften § 5-7-4 annet ledd bokstav b og c.

Kapittel 8 Fradrag for inngående merverdiavgift

§ 8 – 2 Fradragsrett for anskaffelser delvis til bruk i registrert virksomhet

§ 8-2-1 Oppføring og drift av bygg mv.

(1) Dersom kostnadene ved oppføring av bygg som er til bruk både i den registrerte virksomheten og til andre formål fordeler seg tilnærmet likt per kvadratmeter gulvflate til de ulike formål, kan inngående merverdiavgift på kostnadene fordeles på grunnlag av gulvflate til bruk i den registrerte virksomheten i forhold til byggets samlede gulvflate.

(2) Inngående merverdiavgift kan fordeles på samme måte som nevnt i første ledd på kostnader til

- a) tilbygg, påbygg og ombygging
- b) opparbeidelse av tomt, anlegg av vei, vann og kloakk mv.
- c) installasjoner og særskilte innredninger eller utstyr som inngår i bygget, herunder heis-, fyrings- og ventilasjonsanlegg mv.
- d) vedlikehold og reparasjoner
- e) drift

(3) Dersom det er avtalt en annen fordeling av kostnader som nevnt i bokstav d og e med leietakerne, kan denne brukes.

§ 8-2-2 Felles driftskostnader

Dersom varer og tjenester anskaffes til bruk under ett for virksomhetens felles drift, kan fradrag for inngående merverdiavgift på kostnadene kreves for så stor del som svarer til den avgiftspliktige omsetning og uttak, merverdiavgift ikke medregnet, i forhold til virksomhetens samlede omsetning i forrige regnskapsår. Det er et vilkår for slik fordeling at den i rimelig grad gjenspeiler bruken.

§ 8-2-3 Beltemotorsykkel

Et registrert avgiftssubjekt i reindriftsnæringen har også rett til fradrag for inngående merverdiavgift på kostnadene til anskaffelse og drift for den andel en beltemotorsykkel som nevnt i § 1-3-1 annet ledd benyttes til kjøring til og fra reinflokken.

§ 8 – 3 Andre begrensninger i fradragsretten

§ 8-3-1 Fast eiendom i tilknytning til primærnæringene

Det er fradragsrett for inngående merverdiavgift på kostnader til oppføring og vedlikehold av seter- og skogshusvære i jord- og skogbruk, samt gjeterhytter i reindriftsnæringen, dersom disse er avskrivbare driftsmidler etter skatteloven.

§ 8-3-2 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for varer til bruk som gave eller utdeling i reklameøyemed

Ved fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelser av varer til bruk som gave utenfor merverdiavgiftsområdet eller til utdeling i reklameøyemed utenfor merverdiavgiftsområdet, gjelder § 6-21-1 tilsvarende.

§ 8-3-3 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. for fartøy og luftfartøy i utenriks fart

(1) Rederi eller flyselskap som etter merverdiavgiftsloven § 8-3 annet ledd krever fradrag for inngående merverdiavgift på varer til bruk på fartøy eller luftfartøy i utenriks fart som nevnt i merverdiavgiftsloven § 6-30 annet ledd eller § 6-31 første ledd, skal føre eget lagerregnskap med egen konto for levering til hvert fartøy eller luftfartøy.

(2) Ved levering til fartøy eller luftfartøy skal ansvarshavende om bord bekrefte at varene er mottatt. Bekreftelsen anses som dokumentasjon av bokførte opplysninger og skal oppbevares av rederiet eller flyselskapet i samsvar med bestemmelsene i bokføringsloven.

§ 8 – 6 Anskaffelser foretatt før registrering

§ 8-6-1 Hvilke anskaffelser et tilbakegående avgiftsoppgjør omfatter

Et tilbakegående avgiftsoppgjør omfatter inngående merverdiavgift på varer og tjenester som er anskaffet før registreringsterminen. For avgiftssubjekter som leverer årlig omsetningsoppgave, omfatter et tilbakegående avgiftsoppgjør inngående merverdiavgift på varer og tjenester som er anskaffet mer enn to måneder før registrering.

§ 8-6-2 Frivillig registrerte avgiftssubjekter

Avgiftssubjekter som er frivillig registrert etter merverdiavgiftsloven § 2-3 har ikke rett til tilbakegående avgiftsoppgjør dersom registreringen medfører at det skal beregnes utgående merverdiavgift av omsetningen og omsetningen har oversteget beløpsgrensen i merverdiavgiftsloven § 2-1.

§ 8-6-3 Søknad

Søknad om tilbakegående avgiftsoppgjør sendes til skattekontoret.

Kapittel 9 Justering og tilbakeføring av inngående merverdiavgift

I Justering eller tilbakeføring mv.

§ 9 – 1 Justering eller tilbakeføring av inngående merverdiavgift

§ 9-1-1 Inngående merverdiavgift påløpt i forbindelse med byggetiltak

Med inngående merverdiavgift påløpt i forbindelse med byggetiltak som nevnt i merverdiavgiftsloven § 9-1 annet ledd bokstav b menes

- a) merverdiavgift som skal betales for tjenester som anskaffes i forbindelse med byggetiltaket,
- b) merverdiavgift som skal betales for byggetjenester som et avgiftssubjekt, jf. merverdiavgiftsloven §§ 3-22 og 3-26, selv utfører i forbindelse med byggetiltaket, herunder byggeledelse, byggeadministrasjon og annen administrasjon av slike arbeider, eller merverdiavgift som skulle vært betalt dersom slike tjenester hadde vært utført for ikke fradragsberettigede formål,
- c) merverdiavgift som skal betales for varer som anskaffes og tilføyes eiendommen i forbindelse med byggetiltaket.

§ 9-1-2 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved anskaffelse og framstilling av kapitalvarer

(1) Anskaffelse og framstilling av kapitalvarer som nevnt i merverdiavgiftsloven § 9-1 annet ledd skal registreres på særskilt konto eller annen oppstilling. Oppstillingen skal for hver kapitalvare vise

- a) hvilken kapitalvare det gjelder
- b) anskaffelses- eller fullføringstidspunkt
- c) anskaffelseskostnad uten merverdiavgift
- d) total merverdiavgift
- e) fradragsført merverdiavgift ved anskaffelsen
- f) fradragsrett ved anskaffelsen angitt i prosent
- g) de justeringer som virksomheten skal gjøre etter merverdiavgiftsloven §§ 9-2 og 9-3 spesifisert med beløp per år

(2) For kapitalvarer som nevnt i merverdiavgiftsloven § 9-1 annet ledd bokstav b, må anskaffelsen registreres slik at anskaffelseskostnaden kan spesifiseres på fradragsberettigede og ikke-fradragsberettigede formål. Den som er frivillig registrert for utleie av bygg må kunne spesifisere anskaffelseskostnaden for hver enkelt leietaker.

(3) Dokumentasjon som nevnt i denne paragrafen skal oppbevares i ti år etter siste år i justeringsperioden.

§ 9-1-3 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved bruk av kapitalvarer

(1) Når kapitalvarer som nevnt i merverdiavgiftsloven § 9-1 annet ledd bokstav a brukes både til fradragsberettiget og ikke-fradragsberettiget formål, skal den tid kapitalvaren brukes til de ulike formål dokumenteres. Dersom dette vanskelig lar seg gjøre, kan forholdet mellom merverdiavgiftspliktig og ikke-merverdiavgiftspliktig omsetning benyttes som mål på tidsbruken.

(2) Bruk av kapitalvarer som nevnt i merverdiavgiftsloven § 9-1 annet ledd bokstav b skal dokumenteres med målsatte tegninger eller lignende av bygget eller anlegget slik at det klart framgår hvordan bygget eller anlegget er disponert til fradragsberettigede og ikke-fradragsberettigede formål. Ved endringer i bruken av bygget eller anlegget, skal det ved utgangen av justeringsåret foreligge en oversikt over bruken gjennom justeringsåret. Ved frivillig registrering av utleier av bygg eller anlegg gjelder § 2-3-2.

(3) Dokumentasjon som nevnt i denne paragrafen skal oppbevares i ti år etter siste år i justeringsperioden.

II Justering av inngående merverdiavgift

§ 9 – 3 Overføring av retten og plikten til å justere inngående merverdiavgift

§ 9-3-1 Justeringsplikt og -rett

(1) Med overføring av justeringsplikten menes overføring av den framtidige plikten overdrageren har til å justere ned fradraget for inngående merverdiavgift dersom bruken av kapitalvaren til fradragsberettigede formål reduseres.

(2) Med overføring av justeringsretten menes overføring av den framtidige retten overdrageren har til å justere opp fradraget for inngående merverdiavgift dersom bruken av kapitalvaren til fradragsberettigede formål øker.

§ 9-3-2 Vilkår for overføring av justeringsplikten

(1) Det er et vilkår for overføring av justeringsplikten at mottakeren er et registrert avgiftssubjekt. Dersom mottakerens fradragsrett er mindre enn den fradragsretten overdrageren hadde på anskaffelsestidspunktet, kan mottakeren bare overta den delen av overdragerens justeringsplikt som svarer til mottakerens fradragsrett for kapitalvaren. Den resterende delen av justeringsplikten må justeres samlet av overdrageren.

(2) Det er et vilkår for overføring av justeringsplikten at mottakeren samtykker i overføringen.

(3) Dersom mottakeren er en kommune eller andre kompensasjonsberettigede, kan justeringsplikten overføres på de samme vilkår som nevnt i første og annet ledd i den utstrekning kapitalvaren anskaffes til bruk i virksomhet som er kompensasjonsberettiget etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.

§ 9-3-3 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved overføring av justeringsplikten

(1) En overføring av justeringsplikten skal dokumenteres med en skriftlig, underskrevet avtale med opplysninger om

- a) overdragerens og mottakerens navn, adresse og organisasjonsnummer
- b) opplysninger som nevnt i § 9-1-2 første ledd bokstav a til f
- c) overdragerens og mottakerens fradragsrett ved overdragelsen angitt i prosent
- d) resterende justeringsbeløp for overdrageren
- e) angivelse av beløp for den justeringsplikten som overføres
- f) hvordan inngående merverdiavgift fordeler seg på de ulike delene av kapitalvaren ved overdragelse som gjelder kapitalvare som nevnt i merverdiavgiftsloven § 9-1 annet ledd bokstav b, jf. § 9-1-2 annet ledd

(2) Dersom opplysninger som nevnt i første ledd endres etter at avtalen er inngått, skal overdrageren rette dette overfor mottakeren dersom opplysningene kan påvirke mottakerens justeringsplikt.

(3) Dersom overdrageren har en avtale som nevnt i første ledd fra tidligere eier av kapitalvaren, skal en kopi av denne avtalen gis til mottakeren dersom den inneholder opplysninger som kan påvirke mottakerens justeringsplikt.

(4) Ved overføring av justeringsplikten skal mottakeren på konto eller oppstilling som nevnt i § 9-1-2 føre oversikt over kapitalvaren og de justeringer av inngående merverdiavgift som mottakeren har plikt til å gjøre.

(5) Dokumentasjon som nevnt i denne paragrafen skal oppbevares i ti år etter siste år i justeringsperioden. Avtale som nevnt i første og tredje ledd skal oppbevares av både overdrageren og mottakeren.

§ 9-3-4 Vilkår for overføring av justeringsretten

Det er et vilkår for overføring av justeringsretten at mottakeren er næringsdrivende og at kapitalvaren anskaffes til bruk i næringsvirksomheten, eller at mottakeren er en kommune eller en annen kompensasjonsberettiget mottaker etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.

§ 9-3-5 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved overføring av justeringsretten

(1) Overføring av justeringsretten skal dokumenteres med en skriftlig underskrevet oppstilling fra overdrageren som inneholder de opplysninger som framgår av § 9-3-3 første ledd.

(2) § 9-3-3 annet, tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende ved overføring av justeringsretten.

(3) Dokumentasjon som nevnt i denne paragrafen skal oppbevares i ti år etter siste år i justeringsperioden. Oppstilling som nevnt i første ledd skal oppbevares av både overdrageren og mottakeren.

§ 9-3-6 Overføring av leietakers justeringsplikt og -rett

(1) Når en leietaker som har anskaffet en kapitalvare som nevnt i merverdiavgiftsloven § 9-1 annet ledd bokstav b framleier eller på annen måte overlater sin bruksrett til andre, overføres leietakerens justeringsplikt og -rett for inngående merverdiavgift som er knyttet til kapitalvaren til den nye innehaveren av bruksretten på samme vilkår som nevnt i §§ 9-3-2 og 9-3-4.

(2) Når bruksretten opphører overføres leietakerens justeringsplikt og -rett til innehaveren av eiendommen dersom partene ikke har avtalt noe annet.

§ 9-3-7 Overføring av justeringsplikt og -rett og plikt ved fellesregistrering

(1) Når et avgiftssubjekt trer inn i en fellesregistrering som nevnt i merverdiavgiftsloven § 2-2 tredje ledd, overføres justeringsplikten og -retten for avgiftssubjektets kapitalvarer til den fellesregistrerte enheten.

(2) Når et avgiftssubjekt trer ut av en slik fellesregistrering, overføres justeringsplikten og -retten til avgiftssubjektet for avgiftssubjektets egne kapitalvarer.

§ 9-3-8 Overdragerens oppfylling av justeringsplikten etter overføring

Den som overfører en justeringsplikt må selv oppfylle justeringsplikten ved justeringshendelser som inntreffer etter at justeringsplikten er overført dersom vedkommende har fradragsført inngående merverdiavgift som ikke er tatt med i avtalen som nevnt i § 9-3-3 og en mottaker på grunn av dette må endre avgiftsberegningen i sin disfavør. Det samme gjelder dersom overdrageren har gitt andre feilaktige eller mangelfulle opplysninger i avtalen og en mottaker på grunn av dette må endre avgiftsberegningen i sin disfavør.

§ 9 – 5 Beregning av justeringsbeløpet mv.

§ 9-5-1 Innberetning av justering

(1) Ved endringer i bruken av kapitalvare i forhold til fradragsberettigede formål, skal det skje en årlig justering av inngående merverdiavgift. Årlig justering skal innberettes i omsetningsoppgaven for sjette termin eller i årsoppgaven det året endringen skjer. Ved avvikende regnskapsår skal justering innberettes i omsetningsoppgaven for terminen for regnskapsårets avslutning.

(2) Ved overdragelse av kapitalvare eller opphør av avgiftspliktig virksomhet, skal det skje en samlet justering av inngående merverdiavgift for den resterende delen av justeringsperioden. Samlet justering skal innberettes i omsetningsoppgaven for terminen overdragelsen eller opphøret skjer.

III Tilbakeføring av inngående merverdiavgift

§ 9 – 6 Salg mv. av personkjøretøy

§ 9-6-1 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved omsetning mv. av personkjøretøy

Tilbakeføringen skal skje ved en korrigerende omsetningsoppgave for den termin personkjøretøyet selges eller omdisponeres til bruk som ikke ville gitt fradragsrett for inngående merverdiavgift.

§ 9 – 7 Salg mv. av fast eiendom før fullføring

§ 9-7-1 Vilkår for overføring av tilbakeføringsplikten

(1) Det er et vilkår for overføring av tilbakeføringsplikten at mottakeren er et registrert avgiftssubjekt. Dersom mottakerens fradragsrett er mindre enn den fradragsretten overdrageren hadde på overdragelsestidspunktet, kan mottakeren bare overta den delen av tilbakeføringsplikten som svarer til mottakerens fradragsrett for kapitalvaren. Den resterende delen av tilbakeføringsplikten må tilbakeføres samlet av overdrageren.

(2) Det er et vilkår for overføring av tilbakeføringsplikten at mottakeren samtykker i overføringen.

(3) Dersom mottakeren er en kommune eller andre kompensasjonsberettigede, kan tilbakeføringsplikten overføres på de samme vilkår som nevnt i første og annet ledd i den utstrekning kapitalvaren anskaffes til bruk i virksomhet som er kompensasjonsberettiget etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.

§ 9-7-2 Registrerings- og dokumentasjonsplikt mv. ved overføring av tilbakeføringsplikten

(1) En overføring av tilbakeføringsplikten skal dokumenteres med en skriftlig, underskrevet avtale med opplysninger om

- a) overdragerens og mottakerens navn, adresse og organisasjonsnummer
- b) de opplysninger som framgår av § 9-1-2 første ledd bokstav a til f
- c) overdragerens og mottakerens fradragsrett ved overdragelsen angitt i prosent
- d) resterende tilbakeføringsbeløp for overdrageren
- e) angivelse av beløp for den tilbakeføringsplikten som overføres
- f) hvordan inngående merverdiavgift fordeler seg på de ulike delene av kapitalvaren ved overdragelse som gjelder kapitalvare som nevnt i merverdiavgiftsloven § 9-1 annet ledd bokstav b, jf. § 9-1-2 annet ledd

(2) Dersom opplysninger som nevnt i første ledd endres etter at avtalen er inngått, skal overdrageren rette dette overfor mottakeren dersom opplysningene kan påvirke mottakerens tilbakeføringsplikt.

(3) Dersom overdrageren har en avtale som nevnt i første ledd fra tidligere eier av kapitalvaren, skal en kopi av denne avtalen gis til mottakeren dersom den inneholder opplysninger som kan påvirke mottakerens tilbakeføringsplikt.

(4) Ved overføring av tilbakeføringsplikt, skal mottakeren på konto eller oppstilling på samme måte som nevnt i § 9-1-2 føre oversikt over kapitalvaren og de tilbakeføringer av inngående merverdiavgift som mottakeren har plikt til å gjøre.

(5) Dokumentasjon som nevnt i denne paragrafen skal oppbevares i ti år etter overtakelsesåret. Avtale og oppstilling som nevnt i første ledd skal oppbevares av både overdrageren og mottakeren.

§ 9 – 8 Salg mv. av bygg og anlegg som er fullført før 1. januar 2008

§ 9-8-1 Registrerings-, dokumentasjonsplikt mv. ved omsetning mv. av bygg og anlegg som er fullført før 1. januar 2008

Tilbakeføringen skjer ved korreksjon på omsetningsoppgaven for den termin bruksendringen har funnet sted i.

Kapittel 10 Refusjon av merverdiavgift

I Merverdiavgift påløpt ved innenlands omsetning

§ 10 – 1 *Næringsdrivende uten forretningssted eller hjemsted i merverdiavgiftsområdet*

§ 10-1-1 *Minimumsbeløp for refusjon*

Det refunderes bare inngående merverdiavgift for beløp over 2 000 kroner. Dersom refusjonssøknaden gjelder et helt kalenderår eller resten av et kalenderår, kan det gis refusjon for beløp ned til 200 kroner.

§ 10-1-2 *Søknad om refusjon, registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.*

(1) Søknad om refusjon sendes til skattekontoret senest seks måneder etter utløpet av det kalenderåret søknaden gjelder for. Søknaden skal gjelde en periode på minst tre måneder, maksimalt et kalenderår. Perioden kan være kortere enn tre måneder dersom den utgjør resten av et kalenderår. Søknaden kan kun omfatte merverdiavgift som refererer seg til varer eller tjenester som er levert i denne perioden.

(2) Søknaden skal inneholde en beskrivelse av næringsvirksomhetens art og skal vedlegges

- a) salgsdokument
- b) bekreftelse fra offentlig myndighet i det land virksomheten drives som bekrefter at søkeren i søknadsperioden har drevet slik næringsvirksomhet. Vilåret gjelder ikke dersom slik bekreftelse er fremlagt tidligere i samme år.

(3) Dersom varene ikke er forbrukt av den næringsdrivende i søknadsperioden og de kan være gjenstand for videresalg, skal søknaden vedlegges dokumentasjon på at varen er ført ut av merverdiavgiftsområdet.

(4) Skattedirektoratet kan fastsette skjema for søknad.

§ 10 – 2 *Fremmede lands ambassader og konsulater*

§ 10-2-1 *Tjenester til ambassadebygg*

Det refunderes inngående merverdiavgift på følgende tjenester som gjelder fremmede lands faste eiendom som benyttes som ambassade eller konsulat:

- a) vann og kloakk-, renovasjons- og feiertjenester
- b) reparasjon og vedlikehold av fast eiendom, herunder rengjørings- og snøryddingstjenester
- c) meglerprovisjoner ved kjøp av fast eiendom

§ 10-2-2 *Andre varer og tjenester til offisiell bruk*

(1) Det refunderes inngående merverdiavgift ved kjøp av følgende varer og tjenester til offisiell bruk ved ambassader og konsulater:

- a) møbler, speil, lamper, service, glass- og porselensvarer, gardiner, persiennner, tepper, madrasser og møbelstoffer
- b) elektriske vifter, luftfuktere og -rensere
- c) elektrisk kjøkkenutstyr, vaskemaskiner, elektriske ovner og rengjøringsmaskiner

- d) kontormaskiner
- e) alarm- og sikkerhetssystemer, herunder vaktjenester og drift av sikkerhetsalarmer, nødaggregater
- f) brannvernutstyr
- g) gressklippere og snøfresere
- h) trykking av varer av mindre verdi
- i) elektrisk kraft
- j) telefon, teleks, telefaks og internettabonnement
- k) rengjørings- og snøryddingstjenester
- l) radioapparater, båndopptakere, platespillere, TV-apparater, stereoanlegg, videoopptakere, antenner for radio og TV
- m) bildekk og bilfelger
- n) meglerprovisjoner ved leie av fast eiendom
- o) leie av parkeringsplasser

(2) Første ledd bokstav d, e, f og j gjelder også merverdiavgift påløpt ved leie, reparasjon og vedlikehold.

§ 10-2-3 *Varer og tjenester til personlig bruk*

(1) Det refunderes inngående merverdiavgift ved kjøp av følgende varer og tjenester til personlig bruk for diplomatisk personell og konsulære tjenestemenn:

- a) radioapparater, båndopptakere, platespillere, TV-apparater, videoopptakere og stereoanlegg, antenner for radio og TV og PC
- b) møbler, speil, lamper, servise, glass- og porselensvarer, gardiner, persienner, tepper, madrasser og møbelstoffer
- c) orgler og pianoer
- d) elektrisk kjøkkenutstyr, vaskemaskiner, strykemaskiner og strykejern, støvsugere og symaskiner
- e) bildekk og bilfelger
- f) elektrisk kraft, telefon og alarm- og sikkerhetssystemer for ambassadører og faste charge d'affaires' bolig

(2) Det refunderes også inngående merverdiavgift på telefon for den som for en periode fungerer som øverste leder for stasjonen. Det er et vilkår for refusjon at det framlegges bekreftelse fra stasjonen om at vedkommende har hatt ambassadørens eller den faste charge d'affaires' funksjoner i den perioden det søkes om refusjon for.

(3) Det er et vilkår for refusjon at hvert varekjøp er på minst 1500 kroner, merverdiavgift medregnet. Dette gjelder ikke for varer og tjenester som nevnt i første ledd bokstav f.

§ 10-2-4 *Varer og tjenester til USAs ambassade mv.*

Det refunderes inngående merverdiavgift på alle varer og tjenester til USAs ambassade, dets personell og familie.

§ 10-2-5 *Søknad om refusjon, registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.*

(1) Søknad om refusjon sendes til skattekontoret gjennom Utenriksdepartementet etter utløpet av det enkelte kvartal. Søknaden skal kun omfatte betalte anskaffelser innenfor kvartalet.

(2) Søknaden skal inneholde en liste med oversikt over salgsdokumentene. Salgsdokumentene skal oppbevares i tre år fra utløpet av det enkelte kvartal.

(3) Skattedirektoratet kan fastsette skjema for søknad og bilagsliste.

§ 10 – 3 Internasjonale organisasjoner og samarbeidsprosjekter

§ 10-3-1 Omfanget av refusjonen

(1) Det refunderes inngående merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester til

- a) offisiell bruk ved NATO-hovedkvarteret
- b) offisiell bruk for NATOs internasjonale stab og dens organisasjon
- c) bruk for styrker fra USA på øvelse i Norge

(2) Det refunderes inngående merverdiavgift på varer og tjenester som nevnt i §§ 10-2-1 og 10-2-2 til offisiell bruk for internasjonale organisasjoner og samarbeidsprosjekter som i overenskomst er innrømmet fritak for merverdiavgift.

10-3-2 Søknad om refusjon, registrerings-, dokumentasjonsplikt mv.

(1) Søknad om refusjon sendes til skattekontoret etter utløpet av det enkelte kvartal og senest seks måneder etter utløpet av det år kjøpet ble foretatt. Søknaden skal kun omfatte betalte anskaffelser innenfor kvartalet.

(2) § 10-2-5 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 10 – 4 Nødhjelpsaksjoner

§ 10-4-1 Søknad om refusjon, registrerings-, dokumentasjonsplikt mv.

Søknad om refusjon sendes til skattekontoret sammen med salgsdokument og attestert tolldeklarasjon.

§ 10 – 5 Varer til bruk utenfor merverdiavgiftsområdet

Bestemmelser til utfylling av merverdiavgiftsloven § 10-5 er fastsatt av Finansdepartementet i forskrift 30. september 1980 nr. 6 (Nr. 83) om kompensasjon for toll, særavgifter og merverdiavgift på proviant forbrukt om bord på fartøyer som driver fiske og fangst i fjerne farvann.

§ 10 – 6 Lottfiskere

§ 10-6-1 Vilkår for refusjon

Det er et vilkår for refusjon av inngående merverdiavgift at lottfiskeren er registrert i Merverdiavgiftsregisteret.

§ 10-6-2 Søknad om refusjon, registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.

Søknad om refusjon sendes skattekontoret sammen med salgsdokument. Søknad må framsettes etter utløpet av det kvartal kjøpet har funnet sted og senest innen tre år etter kjøpet.

Kapittel 11 Beregning og betaling av merverdiavgift

II Utbetaling av inngående merverdiavgift

§ 11 – 6 Utbetaling ved forlis mv.

§ 11-6-1 Minimumsbeløp for utbetaling

- Det er et vilkår for utbetaling av inngående merverdiavgift at
- a) tapet av verdier til sammen utgjør minst 10 000 kroner beregnet etter gjenanskaffelsesverdi, merverdiavgift ikke medregnet, og
 - b) overskytende inngående merverdiavgift ved avregningen utgjør minst 2 000 kroner.

§ 11-6-2 *Søknad om utbetaling, registrerings- og dokumentasjonsplikt mv.*

(1) Søknad om utbetaling av inngående merverdiavgift sendes til skattekontoret innen tre måneder etter utløpet av den kalendermåned da tapet skjedde.

(2) Søknaden skal være vedlagt omsetningsoppgave som skal omfatte

- a) særskilt avregning av utgående og inngående merverdiavgift fra 1. januar i det året søknaden sendes og fram til utløpet av siste kalendermåned før søknadsdato,
- b) opplysninger om eventuell mottatt refusjon av inngående merverdiavgift i samme tidsrom for redskapshold i lottfiske.

(3) Omsetningsoppgaven skal bare omfatte omsetning i fiske og ikke omsetning som nevnt i merverdiavgiftsloven § 16-1 tredje ledd.

(4) Skattedirektoratet kan fastsette skjema for søknad.

Kapittel 12 Avgiftsmyndighetene

§ 12 – 2 *Klagenemnda for merverdiavgift*

§ 12-2-1 Klagenemndas sammensetning

(1) Klagenemnda består av en leder og fire andre medlemmer, hver med ett varamedlem. Leder og leders varamedlem skal oppfylle vilkårene for å være tingrettsdommer. Minst ett øvrig medlem og dette medlemmets varamedlem skal være registrert eller statsautorisert revisor.

(2) Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer oppnevnes av Finansdepartementet for en bestemt periode.

(3) For å avlaste de faste medlemmene kan Skattedirektoratet i samråd med klagenemndas leder bestemme at varamedlemmene skal tre inn i klagenemnda etter en nærmere fastsatt ordning.

§ 12-2-2 Saksforberedelse på skattekontoret

(1) Skattekontoret skal forberede saken for klagenemnda og avgi innstilling til nemnda. Innstillingen skal inneholde en redegjørelse for de faktiske forhold i saken og for anførselene i klagen. Sakens dokumenter skal følge skattekontorets innstilling.

(2) Skattedirektoratet kan fastsette rutiner for saksbehandlingen i samråd med klagenemndas leder.

§ 12-2-3 Skriftlig behandling eller behandling i møte

Klagenemndas leder avgjør om en sak skal behandles skriftlig eller i møte. En sak skal likevel behandles i møte når minst to medlemmer av klagenemnda krever det.

§ 12-2-4 Skriftlig behandling

Når klagenemnda behandler en sak skriftlig skal klagenemndas medlemmer gi skriftlig uttrykk for voteringen. De medlemmer som er enige i innstillingen fra skattekontoret, kan vise til denne. De øvrige skal grunngi voteringen.

§ 12-2-5 *Behandling i møte*

(1) Når klagenemnda behandler en sak i møte, skal det føres møteprotokoll. Protokollen skal vise voteringen. De medlemmer som er enige i innstillingen fra skattekontoret, kan vise til denne. De øvrige skal grunngi voteringen i protokollen.

(2) Klagenemndas leder kan i den enkelte sak bestemme at skattekontoret og klageren skal ha rett til å møte i klagenemnda.

§ 12-2-6 *Beslutninger i klagenemnda*

(1) Klagenemnda er beslutningsdyktig når minst tre medlemmer, herunder leder eller leders varamedlem, er til stede i møtet eller deltar i voteringen ved den skriftlige behandlingen.

(2) Beslutninger treffes ved simpelt flertall. Ved stemmelikhet har leder eller leders varamedlem dobbeltstemme.

Kapittel 14 Registrering i Merverdiavgiftsregisteret

§ 14 – 1 *Søknad om registrering*

§ 14-1-1 *Søknad om registrering i Merverdiavgiftsregisteret*

(1) I tillegg til de opplysninger som skal meldes til Enhetsregisteret, skal søknaden inneholde opplysninger om

- a) tidspunkt for start av virksomheten,
- b) tidspunkt for når omsetning og uttak omfattet av merverdiavgiftsloven overstiger beløpsgrensen for registrering,
- c) virksomhetens bankkontonummer og
- d) virksomhetens telefonnummer.

(2) Ved overtagelse av virksomhet skal tidligere eiers navn, adresse og organisasjonsnummer oppgis. Det må samtidig opplyses om det er overtatt varer og tjenester fritatt for merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven § 6-14.

(3) Det må opplyses særskilt om søknaden gjelder

- a) frivillig registrering etter merverdiavgiftsloven § 2-3,
- b) særskilt registrering etter merverdiavgiftsloven § 2-2 annet ledd, eller
- c) fellesregistrering etter merverdiavgiftsloven § 2-2 tredje ledd.

(4) Ved søknad om forhåndsregistrering etter merverdiavgiftsloven § 2-4, må det opplyses

om størrelsen på foretatte investeringer, budsjettert årlig omsetning omfattet av merverdiavgiftsloven samt når beløpsgrensen for registrering forventes å bli nådd.

(5) Er virksomheten registrert i Enhetsregisteret, skal organisasjonsnummeret oppgis.

Kapittel 15 Opplysningsplikt om egne forhold mv.

I Omsetningsoppgaven

§ 15 – 3 *Oppgavetermin ved lav omsetning*

§ 15-3-1 *Søknadsfrister ved endring av terminlengde*

(1) Søknad om å levere omsetningsoppgave en gang i året (årsterminoppgave) må være kommet fram til skattekontoret senest 1. februar for at endringen skal kunne gis virkning for inneværende kalenderår.

(2) Nyregistrerte kan søke om årsterminoppgave fra registrering.

(3) Søknad om endring til alminnelig oppgavetermin etter merverdiavgiftsloven § 15-2 må være kommet fram til skattekontoret senest 1. desember for å kunne gis virkning fra 1. januar året etter. Endringen skal gjelde for minst to påfølgende kalenderår.

§ 15-3-2 *Meldeplikt*

Avgiftssubjekt som leverer årsterminoppgave og som ser at omsetningen vil overstige en million kroner i løpet av kalenderåret, skal straks melde fra til skattekontoret.

§ 15-3-3 *Årsterminoppgave – avslag på søknad og tilbakekall*

(1) Skattekontoret kan avslå en søknad om å levere årsterminoppgave eller bestemme at retten til å levere årsterminoppgave skal tilbakekalles dersom

- a) avgiftssubjektet ikke har overholdt sin oppgave- eller betalingsplikt,
- b) avgiftssubjektet i vesentlig grad har overtrådt andre bestemmelser i merverdiavgiftsloven eller
- c) omsetningen i løpet av kalenderåret overstiger beløpsgrensen.

(2) Vedtak om tilbakekall av retten til å levere årsterminoppgave skal gjelde for minst to påfølgende kalenderår.

(3) Når overtredelse som nevnt i første ledd er vesentlig kan vedtak om tilbakekall av retten til å levere årsterminoppgave gis virkning allerede for det kalenderår overtredelsen gjelder. Første ledd bokstav c anses som vesentlig overtrådt når omsetningen har oversteget beløpsgrensen med minst 25 prosent og avgiftssubjektet burde ha forutsett dette.

§ 15 – 4 *Oppgavetermin for primærnæringer mv.*

§ 15-4-1 *Plikt til å levere årsoppgave*

(1) Avgiftssubjekt som i jordbruk, husdyrhold, hagebruk, gartneri og skogbruk produserer og omsetter egne produkter skal levere årsoppgave. Dette gjelder likevel ikke dersom formålet er å omsette eller foredle produkter fra jordbruk, husdyrhold, hagebruk, gartneri og skogbruk, herunder salgslag, fruktlager, meieri, slakteri, sagbruk mv.

(2) Som husdyrhold anses avl, oppdrett og hold av husdyr, herunder tamrein og pelsdyr, til bruk i jord- og skogbruk eller for produksjon av melk, kjøtt, skinn, ull, egg mv. Likestilt med husdyrhold anses etter denne bestemmelse bihold.

(3) Som hagebruk eller gartneri anses dyrking av grønnsaker, frukt, bær og blomster og andre plantevekster på friland eller under glass, plast o.l., samt tiltrekking av planter.

(4) Det skal også leveres årsoppgave for næringsvirksomhet som består i

- a) utnyttelse av rett til jakt, fiske, jord, torv, sand, grus, stein, sanking av bær, kongler, mose, tang, tare o.l.
- b) utføring av tjenester for andre med betydelige driftsmidler som minst 80 prosent av tiden nyttes i egen jord- eller skogbruksvirksomhet eller utleie av slike driftsmidler, forutsatt at virksomheten drives i tilknytning til jord- eller skogbruket og ikke utøves som selvstendig næring.

§ 15 – 7 *Levering og signering*

§ 15-7-1 *Signatur mv. ved elektronisk leverte oppgaver*

(1) Elektronisk leverte oppgaver skal anses underskrevet ved bruk av

- a) kvalifisert sertifikatløsning, eller
- b) fødselsnummer og organisasjonsnummer, samt bruk av PIN-kode som gir fullmakt til å godkjenne oppgaven.

(2) Tildeling av PIN-kode skjer på den måte som Skattedirektoratet bestemmer.

§ 15-7-2 *Avvisning av mangelfulle oppgaver*

(1) Elektronisk leverte oppgaver kan avvises av mottakssentralen eller stoppes ved innsending i følgende tilfeller:

- a) manglende lesbarhet i mottakssystemet,
- b) avsender eller oppgavepliktig lar seg ikke identifisere eller
- c) formelle eller logiske feil, uten at feilen blir rettet eller at det blir gitt noen nærmere forklaring på feilen.

(2) Oppgaver som er avvist av etter første ledd anses som ikke levert.

II Dokumentasjons-, opplysnings- og bistandsplikt mv.

§ 15 – 10 *Dokumentasjonsplikt*

Bestemmelser til utfylling av merverdiavgiftsloven § 15-10 annet ledd er fastsatt av Finansdepartementet i forskrift 1. desember 2004 nr. 1558 om bokføring kapittel 5.

III Merverdiavgift i salgsdokumentasjon

§ 15 – 14 *Adgang til å oppgi merverdiavgift i salgsdokumentasjon mv.*

§ 15-14-1 Samvirkeforetak mv.

(1) Foreninger og samvirkeforetak som tilvirker eller forhandler produkter fra medlemmenes fiske, skogbruk eller jordbruk med binæringer, herunder hagebruk, gartneri, husdyrhold og reindrift, kan oppgi merverdiavgift i salgsdokument på vegne av selger selv om selger ikke er registrert i Merverdiavgiftsregisteret. Minst 80 prosent av foreningens eller samvirkeforetakets totalomsetning må gjelde tilvirkning eller omsetning av medlemmenes produkter som nevnt i første ledd. Det er videre et vilkår at det foretas avregning og utstedes salgsdokument ved alle kjøp av slike produkter fra både medlemmer og ikke-medlemmer.

(2) Skattekontoret kan samtykke i at andre tilvirkere eller forhandlere skal omfattes av første ledd, jf. bokføringsforskriften § 5-2-1 tredje ledd bokstav b. Det er et vilkår at disse tilvirkere eller forhandlere selv foretar avregning og utsteder salgsdokument ved alle slike kjøp og at minst 80 prosent av totalomsetningen skjer en gros. For slakterier som er godkjent av Mattilsynet er vilkåret at minst 50 prosent av vedkommende slakteris totalomsetning skjer en gros.

§ 15-14-2 Forhandlere av hjemmeproduserte håndverks- og husflidsarbeider

(1) Husflidsutsalg som kjøper produkter fra hjemmeprodusenter av håndverks- og husflidsarbeid kan oppgi merverdiavgift i salgsdokument på vegne av selger selv om selger ikke er registrert i Merverdiavgiftsregisteret.

(2) Med husflidsutsalg menes forretning som omsetter varer som nevnt i første ledd fra husflidslagets medlemmer, og der minst 80 prosent av eierinteressene tilhører laget, enten

alene eller sammen med andre lag og institusjoner som arbeider for husflid. Det er et vilkår at det foretas avregning og utstedes salgsdokument ved alle kjøp av produkter fra hjemmeprodusentene.

(3) Skattekontoret kan samtykke i at annen forretning kan likestilles med husflidsutsalg når minst 80 prosent av totalomsetningen av produkter som nevnt i første ledd skjer en gros. Det samme gjelder når salgsvirksomheten drives av humanitære organisasjoner o.1. for omsetning av eldres og uføres produkter som nevnt i første ledd, jf. bokføringsforskriften § 5-2-1 tredje ledd bokstav d.

§ 15-14-3 *Registrerings-, dokumentasjonsplikt mv.*

Samvirkeforetak, husflidsutsalg og andre som har fått samtykke fra skattekontoret, jf. §§ 15-14-1 og 15-14-2, kan pålegges å sende skattekontoret

- a) oppgave som viser årlig samlet varelevering, brutto salgsvederlag og merverdiavgiftsbeløp for hver enkelt selger, eller
- b) gjenpart av alle salgsdokumenter.

Kapittel 17 Bindende forhåndsuttalelser

§ 17 – 4 Forskriftsfullmakt

Bestemmelser til utfylling av merverdiavgiftsloven kapittel 17 er fastsatt av Finansdepartementet i forskrift 14. juni 2005 nr. 550 om bindende forhåndsuttalelser i skatte- og avgiftssaker.

Kapittel 22 Sluttbestemmelser

§ 22 – 1 Endringer i merverdiavgiftsregelverket

Endringer av merverdiavgiftssats

§ 22-1-1 Hovedregel om registrerings og dokumentasjonsplikt

Omsetning som gjelder varer og tjenester som er levert, men ikke fakturert før merverdiavgiftssatsen ble endret, skal skilles ut ved bokføringen.

§ 22-1-2 Leverte, ikke fakturerte ytelser

(1) Avgiftssubjekter skal utarbeide en oversikt over varer og tjenester som er levert, men ikke fakturert før satsen ble endret.

(2) Oppstillingen skal vise leveringsdato, kundens navn, adresse, ytelsenes art og avtalt vederlag. Oppstillingen anses som dokumentasjon av bokførte opplysninger og skal oppbevares i samsvar med bestemmelsene i bokføringsloven.

(3) De leverte ytelsene skal faktureres senest innen en måned etter at satsen ble endret. Omsetningen, som skal avgiftsberegnes med den gamle merverdiavgiftssatsen, skal tas med i den ordinære omsetningsoppgaven.

§ 22-1-3 Prosjekter - levering etter hvert

(1) Avgiftssubjekter som har prosjekter hvor levering skjer etter hvert, skal utarbeide en oppstilling over varer og tjenester som er levert før satsen ble endret.

(2) Oppstillingen skal for hvert prosjekt vise oppdragsgivers navn, adresse, prosjektets art og verdien av det som er levert før endringstidspunktet. Oppstillingen skal for hvert prosjekt også vise summen av delfakturaer og gjenstående beløp på det tidspunktsatsen ble endret.

(3) Oppstillingen eller underbilag til denne skal vise hvordan verdien av det som er levert på det enkelte prosjekt før satsen ble endret, er beregnet, fordelt på direkte arbeidslønn, direkte materialer, andre direkte kostnader, tillegg for indirekte kostnader og fortjeneste.

(4) Dersom det før satsen ble endret er foretatt betaling ut over verdien av de leverte ytelsene (forskudd) og det dermed er beregnet for mye merverdiavgift, skal dette framgå av oppstillingen. Ved fakturering etter at satsen er endret skal det tas hensyn til dette. Korreksjonene skal tas med i den ordinære omsetningsoppgaven.

(5) Dokumentasjon som nevnt i denne paragrafen anses som dokumentasjon av bokførte opplysninger og skal oppbevares i samsvar med bestemmelsene i bokføringsloven.

(6) Det skal framgå av sluttavregningen hvor stor del av det samlede vederlag som er avgiftsberegnet med henholdsvis gammel og ny merverdiavgiftssats

§ 22-1-4 Bygge- eller anleggsarbeider for egen regning

For bygge- eller anleggsarbeider som utføres for egen regning skal det på siste omsetningsoppgave før satsen endres tas med omsetningsverdien av det som er utført. § 22-1-3 første til femte ledd gjelder tilsvarende.

§ 22-1-5 Korreksjoner som gjelder omsetning før satsen ble endret

Korreksjoner etter at satsen ble endret som følge av heving av kjøp, tap på utestående fordringer, innbetalinger på tidligere avskrevne fordringer o.l. som gjelder omsetning av varer og tjenester før satsen ble endret, skal tas med i den ordinære omsetningsoppgaven. Andre korreksjoner skal tas med i endringsoppgave (tilleggsoppgave eller korrigert oppgave).

§ 22-2 Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

§ 22-2-1 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 200X. Fra samme dato oppheves

- forskrift 20. august 1969 nr. 1 om regnskapsplikt og bokføring for næringsdrivende som går inn under bestemmelsene i merverdiavgiftsloven
- forskrift 14. oktober 1969 nr. 1 om innhold av salgsdokumenter m.v.
- forskrift 5. november 1969 nr. 1 om gjennomføring av fritaket for merverdiavgift på elektrisk kraft og energi levert fra alternative energikilder til husholdningsbruk i fylkene Finnmark, Troms og Nordland
- forskrift 11. november 1969 nr. 1 om fritak for merverdiavgift m.v. ved omsetning og innførsel av fiskefartøyer under 15 meter største lengde
- forskrift 10. desember 1969 nr. 1 om registrering av offentlige institusjoner i et særskilt avgiftsmanntall
- forskrift 13. desember 1969 nr. 1 om gjennomføringen av avgiftsfritaket for tidsskrifter
- forskrift 20. desember 1969 nr. 1 om forholdsmessig fradrag for inngående avgift etter merverdiavgiftsloven
- forskrift 20. desember 1969 nr. 2 om gjennomføringen av avgiftsfritaket for bøker

- forskrift 29. desember 1969 nr. 9016 om bokføring for næringsdrivende som i siste ledd omsetter bøker og tidsskrifter fritatt for merverdiavgift
- forskrift 30. desember 1969 nr. 9019 om regnskapsplikt og bokføring for næringsdrivende i fiske og fangst som går inn under bestemmelsene i merverdiavgiftsloven
- forskrift 23. februar 1970 nr. 1 vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen
- forskrift 12. mars 1970 nr. 9404 om avregning av inngående avgift for samvirkeforetak m.v.
- forskrift 26. mai 1970 nr. 3 om avgiftsfri transport direkte til eller fra utlandet
- forskrift 28. juli 1970 nr. 9926 om regler om direkte transport til og fra utlandet og om legitimasjon for avgiftsfrihet etter Finansdepartementets forskrift av 26. mai 1970 nr. 3
- forskrift 31. juli 1970 nr. 9825 om legitimasjonsregler for omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v.
- forskrift 18. august 1970 nr. 9795 om redusert merverdiavgiftssats for transport av kjøretøy på ferge eller annet fartøy på innenlands veisamband
- forskrift 5. oktober 1970 nr. 2 om levering av årsoppgave og om avgiftsfrie uttak i jordbruk med binæringer og skogbruk
- forskrift 10. november 1970 nr. 9793 om levering av årsoppgave i fiske
- forskrift 19. november 1970 nr. 2 om frivillig registrering av skogsveiforeninger
- forskrift 22. januar 1971 nr. 2 om fritak for merverdiavgift vedrørende reparasjon, vedlikehold og ombygging av skip og luftfartøyer
- forskrift 17. februar 1971 nr. 9796 om legitimasjonsregler for avgiftsfri omsetning av tjenester og varer i forbindelse med reparasjon, vedlikehold, nybygging og ombygging av skip m.v. i henhold til merverdiavgiftsloven § 17 første ledd nr. 2
- forskrift 30. mars 1971 nr. 1 om tilbakebetaling av merverdiavgift ved havari m.v. i fiske
- forskrift 25. oktober 1971 nr. 2 om avgrensning av uttrykket "personkjøretøyer"
- forskrift 24. november 1971 nr. 1 om avgiftsfritak for reklametjenester for utenlandsk regning
- forskrift 30. november 1971 nr. 4153 om regler om søknad om særskilt avgiftavregning etter havari m.v. i fiske for fiskere som nytter årsoppgave
- forskrift 16. juni 1972 nr. 1 om avgiftsfritak for garantireparasjoner som utføres for utenlandsk oppdragsgiver
- forskrift 20. november 1972 nr. 3 om avgiftsfritak for visse tjenester som gjelder offentlig veg
- forskrift 5. desember 1972 nr. 3 om overgangs- og særregler for næringsdrivende som utfører vegarbeid i siste omsetningsledd
- forskrift 22. august 1973 nr. 3 om frivillig registrering av bortforpaktere av landbrukseiendom
- forskrift 19. februar 1974 nr. 3944 om omsetning av varer og tjenester til bruk til havs i forbindelse med utforskning og utnytting av undersjøiske naturforekomster

- forskrift 22. februar 1974 nr. 1 om legitimasjon av avgiftsfri omsetning av varer til bruk til havs i forbindelse med utforskning og utnytting av undersjøiske naturforekomster
- forskrift 15. november 1974 nr. 2 om avgiftsfritak for visse tjenester som gjelder baneanlegg utelukkende for skinnegående, kollektiv persontransport
- forskrift 9. desember 1974 nr. 9799 om overgangs- og særregler for næringsdrivende som utfører banearbeid i siste omsetningsledd
- forskrift 12. desember 1975 nr. 2 om beregning og oppkreving av merverdiavgift ved innførsel av varer
- forskrift 10. juni 1976 nr. 1 om avgiftsplikt for bilforhandlere som registrerer kjøretøyer på egne navn i motorvognregisteret
- forskrift 31. mars 1977 nr. 2 om tilbakeføring av fradragsført merverdiavgift etter bruksendring
- forskrift 31. mars 1977 nr. 4933 om registrering av utenlandsk næringsdrivende ved representant m.v.
- forskrift 28. november 1977 nr. 1 om fordeling av pensjonspriser i hoteller og andre herberger mellom avgiftspliktig og avgiftsfri omsetning etter merverdiavgiftsloven
- forskrift 18. september 1978 nr. 1 om avgrensning av fritaket for merverdiavgift for brukte kjøretøyer etter merverdiavgiftsloven § 16 første ledd nr. 11
- forskrift 17. oktober 1978 nr. 3 om avregning av inngående avgift overfor hjemmeprodusenter av håndverks- og husflidsarbeider
- forskrift 29. desember 1980 nr. 9798 om overgangs- og særregler for verksted eller fabrikk som i siste omsetningsledd framstiller bruer eller deler av bruer til offentlig veg eller baneanlegg utelukkende for skinnegående, kollektiv persontransport
- forskrift 24. januar 1989 nr. 58 om beregning av merverdiavgift på personkjøretøyer som er anskaffet eller uttatt til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet eller persontransportvirksomhet
- forskrift 10. mars 1989 nr. 158 om fastsettelse av den alminnelige omsetningsverdi på motorkjøretøyer ved bilforhandleres uttak - innbytte mv.
- forskrift 19. oktober 1989 nr. 1114 om fastsettelse av den alminnelige omsetningsverdi for uttak av drikkevarer i hotell- og restaurantbransjen
- forskrift 1. juli 1992 nr. 491 om avgrensning og gjennomføring av fritaket for merverdiavgift ved uttak av tjenester til fordel for veldedige og allmennyttige institusjoner og organisasjoner
- forskrift 1. juli 1992 nr. 492 om avgrensning og gjennomføring av bruken av redusert beregningsgrunnlag for merverdiavgift ved veldedige og allmennyttige institusjoner og organisasjoners salg av gjenstander til betydelig overpris
- forskrift 23. desember 1992 nr. 1205 om overgangsregler ved beregning av forhøyet merverdiavgift fra 1. januar 1993 og ved overgang fra kontantprinsippet til regnskapsprinsippet
- forskrift 22. desember 1994 nr. 1168 om overgangsregler ved beregning av forhøyet merverdiavgift fra 1. januar 1995
- forskrift 25. juni 1996 nr. 611 om refusjon av merverdiavgift til utenlandske næringsdrivende

- forskrift 22. august 1997 nr. 932 om avgrensning av begrepet "kunstverk" ved kunstnerens omsetning og innførsel av egne kunstverk
- forskrift 22. august 1997 nr. 933 om omsetning av brukte varer, kunstverk, samleobjekter og antikviteter
- forskrift 27. november 2000 nr. 1179 om frivillig registrering av utbygger av vann- og avløpsanlegg
- forskrift 13. desember 2000 nr. 1290 om overgangsregler ved beregning av forhøyet merverdiavgift fra 1. januar 2001
- forskrift 6. juni 2001 nr. 573 om frivillig registrering av utleier av bygg eller anlegg til bruk i virksomhet som er registrert etter merverdiavgiftsloven
- forskrift 6. juni 2001 nr. 574 om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av sosiale tjenester
- forskrift 15. juni 2001 nr. 682 om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av helsetjenester
- forskrift 15. juni 2001 nr. 683 om redusert merverdiavgiftssats for næringsmidler
- forskrift 15. juni 2001 nr. 684 om merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet, Svalbard eller Jan Mayen
- forskrift 29. juni 2001 nr. 800 om levering av årsterminoppgave for registreringspliktig næringsdrivende med liten omsetning
- forskrift 15. januar 2002 nr. 25 om tidspunkt for innbetaling av merverdiavgift som skal tilbakeføres av næringsdrivende som driver kjøreopplæring
- forskrift 18. oktober 2002 nr. 1201 om elektronisk innsending av merverdiavgiftsoppgaver og leveringssted for papirbaserte oppgaver
- forskrift 3. september 2003 nr. 1127 om tidfesting av merverdiavgift på vederlag fra det offentlige mv.
- forskrift 26. november 2004 nr. 1524 om overgangsregler ved beregning av forhøyet og redusert merverdiavgift fra 1. januar 2005
- forskrift 13. desember 2005 nr. 1583 om overgangsregler ved beregning av forhøyet merverdiavgift på næringsmidler, persontransporttjenester mv., kinoframvisninger og kringkastingsavgift fra 1. januar 2006
- forskrift 29. november 2006 nr. 1321 om overgangsregler ved beregning av forhøyet merverdiavgift på næringsmidler fra 1. januar 2007
- forskrift 19. desember 2007 nr. 1589 om justering av inngående merverdiavgift for kapitalvarer
- forskrift 18. desember 2007 nr. 1471 om overgangsregler ved behandling av klage- og endringssaker etter merverdiavgiftsloven i forbindelse med reorganiseringen av skatteetaten
- forskrift 26. juni 2008 nr. 648 om beregning av merverdiavgift ved sletting av klimakvoter